

Sprawozdanie z działalności

Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku

za 2020 rok

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
DANE LICZBOWE DOTYCZĄCE DECYZJI WYDANYCH W 2020 ROKU.....	4
I. POMOC SPOŁECZNA DLA OSÓB I RODZIN W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ.....	4
1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej.....	5
2. Świadczenia z pomocy społecznej.....	6
2.1. Zadania własne gminy	6
2.1.1. Świadczenia pieniężne.....	6
2.1.2. Pomoc rzeczowa.....	6
2.1.3. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.....	6
2.1.4. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania.....	6
2.1.5. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	9
2.1.6. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym	9
2.1.7. Gminne programy osłonowe	9
2.1.8. Praca socjalna	10
2.2. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę	10
2.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	10
2.3. Zadania własne powiatu.....	11
2.3.1. Poradnictwo specjalistyczne.....	11
2.3.2. Domy pomocy społecznej.....	11
2.3.3. Osoby usamodzielniane na podstawie ustawy o pomocy społecznej	12
2.3.4. Mieszkania chronione treningowe	12
2.3.5. Ośrodek Interwencji Kryzysowej	12
2.4. Pomoc cudzoziemcom - zadanie z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat	14
II. DZIAŁANIA AKTYWIZACYJNE I REINTEGRACYJNE NA RZECZ OSÓB I RODZIN	15
1. Pomoc osobom bezrobotnym i nieaktywnym zawodowo zagrożonym wykluczeniem społecznym	15
2. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.....	15
3. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu	17
4. Pomoc osobom niepełnosprawnym i chorym	18
5. Pomoc osobom starszym i samotnym	18
6. Pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.....	19
7. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	20
8. Organizowanie społeczności lokalnej	20
III. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OSOBOM STOSUJĄCYM PRZEMOC.....	21
IV. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ	22
1. Asystent rodziny.....	22
2. Rodziny Zastępcze.....	23
3. Usamodzielnianie wychowanków.....	26
4. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	27
5. Zadanie realizowane przez MOPR w Białymstoku, jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.....	27
V. ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH.....	30
VI. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	30
VII. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE - PROGRAM RODZINA 500+, POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW, DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE	33
1. Świadczenia rodzinne.....	33
2. Świadczenie wychowawcze – Program „Rodzina 500+”	34
3. Świadczenie „Dobry Start”	34
4. Fundusz alimentacyjny i dłużnicy alimentacyjni	34
4.1. Fundusz alimentacyjny	34
4.2. Dłużnicy alimentacyjni.....	34
5. Dodatki mieszkaniowe	35
6. Dodatki energetyczne	36
VIII. POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM – STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE.....	36
IX. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE DLA POSIADACZY KARTY POLAKA	37
X. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE NA PODSTAWIE USTAWY O REPATRIACJI.....	37
XI. UDZIELANIE WSPARCIA OSOBOM POTRZEBUJĄCYM POMOCY ZE WZGLĘDU NA STAN EPIDEMII.....	37
XII. WSPÓŁPRACA MOPR Z INNYMI PODMIOTAMI	38
XIII. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W BIAŁYMSTOKU	39
XIV. INFORMACJA O REALIZACJI PROGRAMU POMOCY SPOŁECZNEJ NA LATA 2017-2020	40
XV. PRZEPISY PRAWNE	46

Wstęp

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, która wykonuje zadania własne gminy i powiatu oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę i powiat, a także zadania z zakresu administracji rządowej. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - w art. 110 ust. 9 i art. 112 ust. 12 - nakłada na kierownika ośrodka pomocy społecznej i kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie obowiązek składania odpowiednio radzie gminy i radzie powiatu corocznego sprawozdania z działalności ośrodka.

MOPR realizuje zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej, a w szczególności pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, świadczeń rodzinnych, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Ośrodek realizuje również zadanie własne gminy wynikające z ustawy o systemie oświaty związane z udzielaniem pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów.

Działania realizowane przez MOPR w 2020 r. były zgodne z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2011-2020 i Programem Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2017-2020.

Główne cele realizowane przez Ośrodek to:

- 1) pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- 2) pomoc w doprowadzaniu do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,
- 3) umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia,
- 4) wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej.

Do zadań MOPR należy między innymi:

- 1) analiza i ocena zjawisk rodzących potrzebę świadczenia pomocy społecznej,
- 2) przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej,
- 3) realizowanie pracy socjalnej nakierowanej na pomoc osobom i rodzinom w celu wzmocnienia lub odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
- 4) motywowanie osób i rodzin do aktywnego udziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej,
- 5) koordynacja realizacji miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- 6) realizacja programów na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, finansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej oraz dofinansowanie świadczeń określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- 7) praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz pełnienie funkcji organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- 8) prowadzenie spraw z zakresu pieczy zastępczej, w tym zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 9) pomoc osobom usamodzielnianym,
- 10) nadzór nad działalnością domów pomocy społecznej oraz prowadzenie postępowania i wydawanie decyzji w zakresie kierowania i umieszczania w nich osób wymagających całodobowej opieki,
- 11) prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz Specjalistycznego Poradnictwa Socjalnego i Rodzinnego,
- 12) obsługa organizacyjno-techniczna zespołu interdyscyplinarnego,
- 13) realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy,
- 14) realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 15) realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 16) przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
- 17) realizacja zadań wynikających z ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- 18) przyznawanie i wypłacanie zryczałtowanego dodatku energetycznego,

- 19) wydawanie zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób ubiegających się o dofinansowanie z programu „Czyste powietrze”,
- 20) wykonywanie wszelkich czynności związanych z wypłatą świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 21) przyznawanie i wypłacanie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych określonych w ustawie o systemie oświaty.

Dane liczbowe dotyczące decyzji wydanych w 2020 roku

Ośrodek w 2020 r. wydał 80 722 decyzje administracyjne w sprawach:

świadczeń z pomocy społecznej - 44 554 (55,2%),

świadczeń rodzinnych - 16 640 (20,6%),

dodatków mieszkaniowych - 8 170 (10,1%),

dodatków energetycznych - 3 512 (4,4%),

świadczenia wychowawczego i świadczenia „Dobry start”*- 1 996 (2,5%),

dłużników alimentacyjnych i funduszu alimentacyjnego - 1 886 (2,3%),

opieki nad dzieckiem w pieczy zastępczej - 1 878 (2,3%),

pobytu w domu pomocy społecznej - 1 717 (2,1%),

uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej - 369 (0,5%),

* Od 01.07.2019 r. przyznanie świadczenia wychowawczego oraz świadczenia „Dobry Start” następuje w formie informacji (w 2020 r. wydano 27 027 informacji przyznających: świadczenie wychowawcze - 4 299, „Dobry Start” - 22 728).

Od decyzji wydanych przez MOPR wpłynęło 1 160 odwołań (wniesiono je od 1,4% decyzji).

I. POMOC SPOŁECZNA DLA OSÓB I RODZIN W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie pomoc społeczną dla mieszkańców Białegostoku organizuje we współpracy z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, mimo wykorzystania własnych uprawnień, zasobów i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczeń powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających przyznanie pomocy, a potrzeby uwzględnione, jeśli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach, w tym finansowych, pomocy społecznej. Na osoby i rodziny oczekujące wsparcia ustawa o pomocy społecznej nakłada obowiązek współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Oznacza to, że w realizacji zadań pomocy społecznej należy kierować się zasadą pomocniczości i partycypacji. W oparciu o te wyznaczniki podmioty polityki społecznej wkraczają z pomocą wówczas, gdy - mimo zaangażowania osób i rodzin w poprawę własnej sytuacji życiowej - samodzielne rozwiązywanie problemów życiowych nie jest możliwe.

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku objął różnego rodzaju wsparciem w ramach pomocy społecznej około 3,8% mieszkańców miasta Białegostoku.

Tabela Nr 1. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przyznanych decyzją w stosunku do liczby mieszkańców miasta Białegostoku

Liczba mieszkańców Białegostoku (zameldowanych na pobyt stały i czasowy - stan na 31.12.2020 r.*)	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach	% mieszkańców Białegostoku objętych pomocą
277 749	7 301	10 620	3,8

* źródło: Rejestr mieszkańców miasta Białegostoku, Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Obsługi Mieszkańców

Tabela Nr 1 zawiera dane dotyczące ogólnej liczby osób i rodzin (oraz osób w tych rodzinach), którym MOPR w 2020 r. udzielił wsparcia w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej. W drodze decyzji administracyjnej świadczenia pomocy społecznej przyznano 7 301 osobom i rodzinom przebywającym w środowisku (liczba osób w tych rodzinach to 10 620), co stanowi 3,8% mieszkańców Białegostoku.

W ramach ustawy o pomocy społecznej, oprócz pomocy świadczonej w środowisku, Ośrodek realizował zadanie zapewnienia opieki całodobowej w domach pomocy społecznej (w ww. domach umieszczono 104 osoby, a z pobytu łącznie korzystało 957 osób) oraz zadania z zakresu usamodzielnienia wychowanków (16 osób).

1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej

Ustawowe regulacje dotyczące świadczeń z pomocy społecznej nadają im charakter obowiązkowy bądź fakultatywny. Rodzaj, forma i rozmiar przyznawanych świadczeń zależne są od indywidualnej sytuacji osoby lub rodziny ubiegającej się o wsparcie, okoliczności uzasadniających potrzebę udzielenia pomocy, liczby osób i rodzin potrzebujących wsparcia oraz od możliwości finansowych Ośrodka. W 2020 r. prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobom i rodzinom, których dochód (netto) nie przekraczał kryterium dochodowego wynoszącego:

- dla osoby samotnie gospodarującej - 701 zł,
- na osobę w rodzinie - 528 zł,

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z przesłanek wymienionych w art. 7 pkt 2-15 ustawy o pomocy społecznej, np. bezrobocie, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, uzależnienia, bezdomności.

Wykres Nr 1. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej ze względu na okoliczności jej przyznania (określone w art. 7 ustawy)

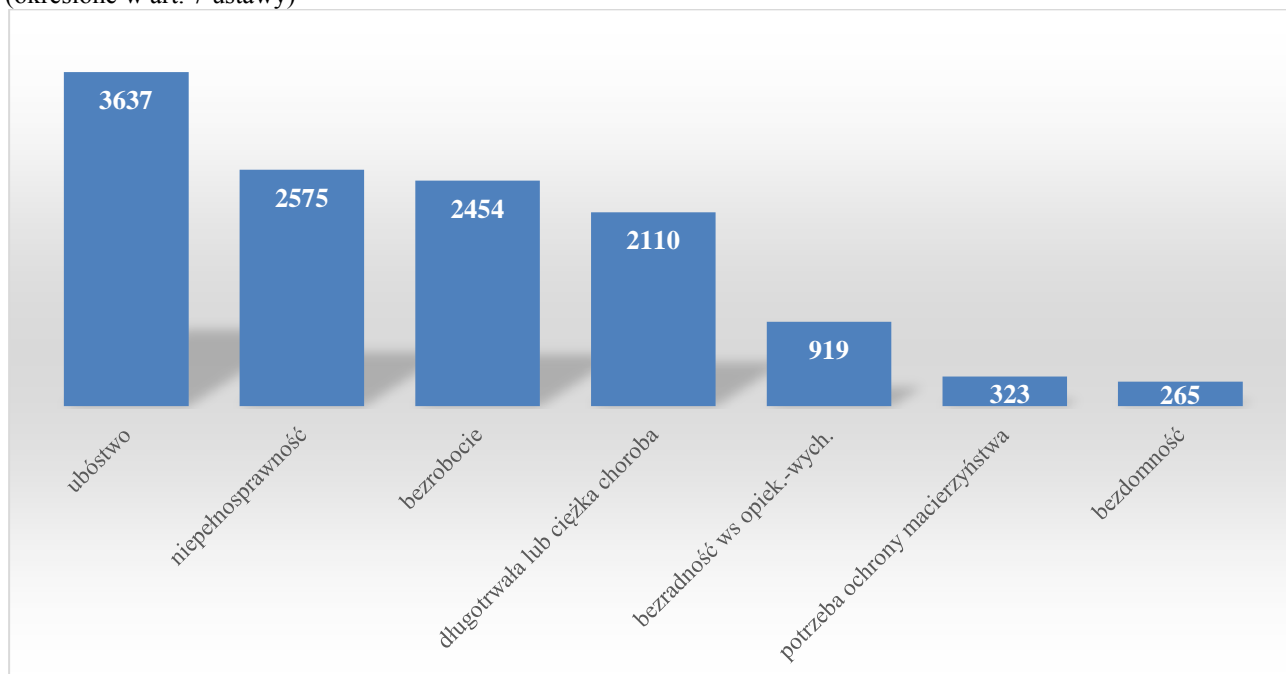

Tabela Nr 2. Przesłanki przyznania pomocy wymienione w art. 7 ustawy o pomocy społecznej

Trudna sytuacja życiowa	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	3 637	6 363
Sieroctwo	2	7
Bezdomność	265	265
Potrzeba ochrony macierzyństwa	323	1 282
w tym: wielodzietność	130	681
Bezrobocie	2 454	5 074
Niepełnosprawność	2 575	3 672
Długotrwała lub ciężka choroba	2 110	3 120
Przemoc w rodzinie	56	170
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego - ogółem, w tym:	919	2 862
rodziny niepełne	310	894

rodziny wielodzietne	108	583
Alkoholizm	214	306
Narkomania	14	18
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	114	167
Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy, ochronę uzupełniającą, zezwolenie na pobyt czasowy	128	315
Zdarzenie losowe	7	8
Sytuacja kryzysowa	157	214

Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej było ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba, a marginalnymi sieroctwo i zdarzenia losowe. W 2020 r. udzielano również wsparcia osobom i rodzinom będącym w sytuacji kryzysowej spowodowanej stanem epidemii.

2. Świadczenia z pomocy społecznej

MOPR w Białymstoku przyznał w drodze decyzji administracyjnej (w ramach zadań z zakresu pomocy społecznej) świadczenia 7 301 osobom i rodzinom (w rodzinach tych było 10 620 osób). W sprawie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych wydano 44 554 decyzje, w tym: 42 353 - przyznające, 244 - odmowne, 1 369 - zmieniające, 61 - wstrzymujące, 64 - uchylające i 463 umarzające postępowanie (ta statystyka nie obejmuje pobytu i usług w domu pomocy społecznej oraz usamodzielnienia wychowanków).

2.1. Zadania własne gminy

2.1.1. Świadczenia pieniężne

Tabela Nr 3. Świadczenia realizowane w ramach zadań własnych gminy

Forma pomocy	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń (w zł)
Zasilki stałe	1 411	1 630	7 785 925
Zasilki okresowe	3 723	7 018	7 248 869
Zasilki celowe ogółem, w tym:	4 837	8 905	4 699 888
zasilki specjalne celowe	592	876	442 717
na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	7	8	20 500

2.1.2. Pomoc rzeczowa

Tabela Nr 4. Pomoc rzeczowa w postaci dostarczenia opału (z dowozem) - zadanie własne gminy

Forma pomocy	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach	Koszt świadczeń (w zł)
Pomoc rzeczowa w postaci opału oraz usługi dostarczenia opału - dowozu	62	97	38 248

2.1.3. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Tabela Nr 5. Składki na ubezpieczenie zdrowotne - zadanie własne gminy

Formy pomocy - zadania własne gminy	Liczba osób, za które opłacano składkę	Kwota świadczeń (w zł)
Oплата składki za osoby: pobierające zasiłek stały, realizujące kontrakt socjalny, objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS	1 157	601 260

2.1.4. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania

W 2020 r. zapewnienie posiłku realizowano głównie w oparciu o Program ustanowiony Uchwałą Nr 140 z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007). W ramach Programu możliwe było udzielanie wsparcia w formie posiłku oraz zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności.

W ramach Programu pomocą w formie dożywiania objęto 9 240 osób. Łączna kwota wydatkowana na pomoc w formie dożywiania na posiłki i zasiłki celowe w ramach Programu wyniosła 5 446 485 zł (środki własne w kwocie 1 350 000 zł stanowiły 24,8% całości kosztów Programu, dotacja celowa z budżetu państwa w kwocie 4 096 485 zł - 75,2% zł).

Posiłki finansowane wyłącznie ze środków własnych gminy, przyznawano również poza Programem. Koszt tych świadczeń wyniósł 34 249 zł, z tego na posiłki dzieciom i młodzieży w szkołach przeznaczono 18 159 zł, a na posiłki uczestnikom Środowiskowego Domu Samopomocy - 16 090 zł).

Łączny koszt pomocy w formie dożywiania (w ramach Programu i poza nim) wyniósł 5 480 734 zł, z tego w ramach Programu wydatkowano 5 446 485 zł, wyłącznie ze środków własnych gminy - 34 249 zł.

Tabela Nr 6. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania - w ramach Programu

Wyszczególnienie		Liczba osób*	Koszt ogółem (w zł)	Środki własne (w zł)	Dotacja (w zł)
Osoby objęte Programem „Posilek w szkole i w domu” ogółem, w tym w formie:		9 240	5 446 485	1 350 000	4 096 485
posiłku	dzieci do 7 roku życia	229	178 065	63 662	114 403
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	630			
	dzieci i młodzież, którym wydano posiłki bez decyzji	60	6 115	3 020	3 095
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej (w DDPS i ŚDS)	243	1 580 **	990 ***	590 ****
zasilku celowego	dzieci do 7 roku życia	1 238	5 260 725	1 282 328	3 978 397
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	1 698			
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	5 312			

* liczba osób nie sumuje się (osoby i rodziny mogą korzystać zarówno z posiłku jak i z zasilku celowego), poza wykazanymi w tabeli kosztami wydatkowano również środki znajdujące się w budżecie Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku, które wyniosły: **342 544 zł, ***102 544 zł, ****240 000 zł

W 2020 roku dożywiano 987 dzieci i młodzieży. Posiłki realizowane były w 126 placówkach na terenie Białegostoku, tj. w 57 szkołach, 63 przedszkolach oraz 6 żłobkach. Koszt posiłków udzielonych dzieciom i młodzieży (w ramach Programu i poza nim) wyniósł 202 340 zł, z tego 6 115 zł przeznaczono na opłacenie posiłków 60 dzieciom i uczniom otrzymującym je bez decyzji administracyjnych (ramach programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta Białegostoku w formie posiłku dzieciom w przedszkolu i uczniom w szkole” na lata 2019-2023) i 18 159 zł na posiłki przyznane poza Programem (68 dzieci).

Pomoc osobom dorosłym w formie jednego gorącego posiłku (obiadu) realizowana była w Dziennym Domu Pomocy Społecznej (2 stołówki). Posiłki przyznano 477 osobom: 455 osób spożywało je w DDPS (240 osobom finansowano je w ramach Programu, 215 ze środków gminy), 22 uczestników ŚDS posiłki spożywało w Środowiskowym Domu Samopomocy (3 osoby w ramach Programu, 19 osób poza Programem).

Tabela Nr 7. Zapewnienie posiłku - poza Programem

Wyszczególnienie	Osoby	Koszt ogółem (w zł)
Dzieci	68	18 159
Osoby dorosłe korzystające z posiłków w ŚDS	19	16 090
Osoby dorosłe korzystające z posiłków DDPS	215	287 736*
Ogółem	302	321 985

* środki w budżecie Dziennego Domu Pomocy Społecznej

Tabela Nr 8. Zapewnienie posiłku - zestawienie zbiorcze (w ramach Programu i poza nim)

Wyszczególnienie	Program	Poza programem	Suma
Osoby łącznie	1 162	302	1 464
w tym dzieci	919	68	987

Koszt ogółem (w zł)	528 306*	321 985**	850 291
w tym dzieci	184 181	18 159	202 340

*w tej kwocie ujęto wartość posiłków wydanych bez decyzji tj. 6 115 zł i koszt dowozu posiłków z DDPS (11 721 zł)

** w tej kwocie nie ujęto kosztu dowozu posiłków w wysokości 28 843 zł (środki w budżecie DDPS)

Ogólny koszt dowozu posiłków wyniósł 28 843 zł, przy czym kwota 17 122 zł została zrefundowana przez inne gminy.

Pomocą w formie gorącego posiłku objęto łącznie 1 464 osoby (987 dzieci i 477 osób dorosłych), koszt przyznanych posiłków wyniósł 850 291 zł (202 340 zł - dzieci, 647 951 zł - osoby dorosłe).

Ponadto osobom będącym w kwarantannie lub izolacji domowej, które ze względu na stan epidemii SARS-CoV-2 nie mogły zabezpieczyć podstawowych potrzeb życiowych, MOPR przyznawał pomoc w formie produktów żywnościowych. Żywność przyznana na podstawie art. 48b ust. 4 i 5 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej została zakupiona i dostarczona 83 osobom (koszt świadczeń 9 310 zł).

W 2020 r. MOPR kontynuował realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ). Pomoc żywnościowa jest realizowana w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) i kierowana jest do osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i nie mogą zapewnić odpowiednich produktów żywnościowych. Pomocą żywnościową w ramach PO PŻ mogły być objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał kryterium dochodowego wynoszącego:

- do 25.11.2020 r. 200% kryterium dochodowego uprawniające do korzystania z pomocy społecznej, tj. dla osoby samotnie gospodarującej - 1 402 zł, a na osobę w rodzinie - 1 056 zł,

- od 26.11.2020 r. 220% kryterium dochodowego uprawniające do korzystania z pomocy społecznej, tj. w przypadku osoby samotnie gospodarującej - 1 542,20 zł, a w przypadku osoby w rodzinie - 1 161,60 zł.

W roku sprawozdawczym realizowano dwa podprogramy POPŻ: Podprogram 2019 (od stycznia do września 2020 r.) i Podprogram 2020 (od listopada do grudnia 2020 r.).

W zakresie doboru osób i weryfikacji uprawnień do pomocy żywnościowej MOPR współpracował z podmiotami zajmującymi się dystrybucją żywności na terenie miasta Białegostoku. Współpraca polegała na wydaniu przez pracownika socjalnego MOPR skierowania do właściwej organizacji, które potwierdzało uprawnienie osoby/rodziny do otrzymania pomocy żywnościowej z PO PŻ. W związku z trwającym stanem epidemii COVID-19 od dnia 15 września 2020 r. możliwe było kwalifikowanie odbiorców pomocy żywnościowej w sposób zdalny na podstawie przeprowadzonego wywiadu telefonicznego lub z wykorzystaniem innych dostępnych środków komunikacji elektronicznej.

W 2020 r. wydawano skierowania do 11 lokalnych organizacji partnerskich w celu otrzymania żywności:

- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „DROGA”,
- Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”,
- Stowarzyszenie Kontakt Miast Białystok - Eindhoven,
- Stowarzyszenie na rzecz rodziny i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym „HOLOS”,
- Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat”,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- Stowarzyszenie Wspierania Środowisk Lokalnych „Aktywne Osiedle”,
- Chrześcijańska Służba Charytatywna Oddział Podlaski,
- Parafia Bł. Bolesławy Lament,
- Kościół Zielonoświątkowy Zbór „Dobra Nowina”,
- Kościół Adwentystów Dnia Siódmego.

Osoby, które otrzymały skierowanie pracownika socjalnego MOPR korzystały ze wsparcia w postaci żywności, wydawanej cyklicznie (comiesięcznie) w formie paczek żywnościowych. Ponadto w ramach ww. Programu osoby uprawnione mogły nieodpłatnie uczestniczyć w działaniach towarzyszących, takich jak:

- warsztaty kulinarne,
- warsztaty dietetyczne i dotyczące zdrowego żywienia,
- warsztaty edukacji ekonomicznej.

Pomoc udzielana w formie produktów spożywczych, jak również udział w warsztatach miały na celu zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób potrzebujących, włączenie osób doświadczających deprivacji materialnej w funkcjonowanie społeczności lokalnych oraz wzmacnianie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego. Do pomocy w ramach PO PŻ w 2020 r. skierowano 2 432 osoby.

2.1.5. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

W 2020 r. usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznano i świadczone 527 osobom. Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Pomoc w tej formie była realizowana w miejscu zamieszkania podopiecznych przez dwa podmioty, tj. Polski Czerwony Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Pomoc w tej formie realizowana była dla osób z chorobą Alzheimera w siedzibie Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203.

Odpłatność za przyznane usługi ustalano w oparciu o przepisy Uchwały Rady Miejskiej Białegostoku Nr XXVI/248/04 z dnia 31 maja 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

W roku sprawozdawczym cena za 1 godzinę usług świadczonych przez PCK i PKPS wynosiła 24 zł. Natomiast koszt jednej godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z chorobą Alzheimera świadczonych w siedzibie Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku wynosił 6,32 zł.

Tabela Nr 9. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane w ramach zadań własnych gminy

Usługi opiekuńcze	Liczba osób	Koszt świadczeń (w zł)
Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	508	3 502 642
Usługi dla osób z chorobą Alzheimera świadczone w Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203	19	54 687 (środki w budżecie DPS)

2.1.6. Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym

Tabela Nr 10. Pochówki – zadanie własne obowiązkowe gminy

Liczba pochówków	Koszt całkowity (w zł)
37	72 622*
w tym osobom bezdomnym	
12	33 649

*bez kwoty refundacji z ZUS 10 pochówków wynoszącej 33 650 zł (łącznie kwota pochówków - 106 272 zł)

2.1.7. Gminne programy osłonowe

W 2020 r. MOPR realizował 2 programy osłonowe:

1. Gminny program osłonowy przyjęty Uchwałą Nr II/14/18 Rady Miasta Białystok z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie przyjęcia gminnego programu osłonowego w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku

Program adresowany jest do mieszkańców Miasta Białegostoku - osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku (tj. osób, które osiągnęły wiek emerytalny zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), osób przewlekle chorych w wieku produkcyjnym, osób niepełnosprawnych, znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza.

Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia poniesionych wydatków na leki przysługiwała, jeżeli:

- miesięczne wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza osobom uprawnionym w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku przekroczyły kwotę 30 zł,
- dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 200% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub 175% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na zakup leków zleconych przez lekarza (pierwszego kontaktu lub specjalistę) była przyznawana w wysokości wydatków poniesionych na ten cel przez osobę uprawnioną lub uprawnionego członka rodziny w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, jednak łącznie nie mogła być wyższa od kwoty:

- 30% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 1 osoby uprawnionej,
- 45% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 2 osób uprawnionych,
- 60% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie - w przypadku 3 i większej liczby osób uprawnionych.

W 2020 r. z programu skorzystało 1 945 osób, w tym 1 301 osób niepełnosprawnych, 529 przewlekle chorych oraz 746 w wieku emerytalnym (u części osób w trakcie trwania roku nastąpiła zmiana tytułu uprawniającego do pomocy). Wsparciem objęto 1 841 rodzin (2 435 osób w rodzinach). Kwota przyznanej pomocy wyniosła 1 224 048 zł.

W przypadku, gdy wniosek dotyczył więcej niż jednej osoby uprawnionej w rodzinie prowadzącej wspólne gospodarstwo domowe, wnioskodawca składał jeden wniosek w imieniu wszystkich uprawnionych:

- 9 858 wniosków dotyczyło uprawnienia jednej osoby w rodzinie,
- 412 wniosków dotyczyło uprawnienia dwóch osób w rodzinie,
- 35 wniosków dotyczyło uprawnienia trzech i więcej osób w rodzinie.

2. Gminny program osłonowy przyjęty Uchwałą Nr XIX/299/20 Rady Miasta Białystok z dnia 15 stycznia 2020 r. w zakresie zmniejszenia wydatków mieszkańców Miasta Białegostoku z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Ww. program realizowany jest od dnia 1 marca 2020 r. Pomoc finansowa osobom spełniającym określone kryteria przyznawana jest w formie świadczenia pieniężnego w wysokości 50% należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zbieranymi w sposób selektywny.

W 2020 r. złożono 945 wniosków o przyznanie dodatku osłonowego, wydano 868 decyzji przyznających pomoc finansową i 35 odmawiających pomocy. Z programu skorzystały 503 osoby. Kwota przyznanej pomocy wyniosła 75 920 zł.

2.1.8. Praca socjalna

Praca socjalna nakierowana jest na pomoc osobom i rodzinom w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz poprawy funkcjonowania w środowisku społecznym. Jest to świadczenie o charakterze niepieniężnym, realizowane bez względu na posiadany dochód. Pracę socjalną realizują pracownicy socjalni zatrudnieni w MOPR. W 2020 roku pomocą w formie pracy socjalnej prowadzonej w ramach postępowania administracyjnego o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej oraz w sytuacji, gdy była świadczona tylko praca socjalna objęto łącznie 10 590 rodzin (20 089 osób), przy czym wyłącznie pracą socjalną (bez udzielania innych świadczeń) objęto 3 781 rodzin (6 784 osoby).

Praca socjalna realizowana była również w oparciu o kontrakt socjalny. Narzędzie to służy wzmocnieniu aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Kontrakt socjalny jest rodzajem umowy określającej sposób współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w celu rozwiązywania problemów życiowych. W ramach kontraktu dokonywano gruntownej diagnozy sytuacji klienta, ustalano jego zasoby i możliwości oraz motywowano do podjęcia działań ukierunkowanych na poprawę sytuacji życiowej.

W 2020 r. 68 osób realizowało 67 kontraktów socjalnych, z czego w 2020 r. zawarło 46 kontraktów socjalnych z 47 osobami, pozostałe 21 kontraktów zawarto w latach poprzednich. Spośród wszystkich osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny, 46 osób (realizujących 45 kontraktów socjalnych) zakończyło pozytywnie realizację uzgodnionych działań, 9 osób (realizujących 9 kontraktów socjalnych) zerwało zawartą umowę. Pozostałe kontrakty (13) realizowane są nadal.

Ponadto w ramach pracy socjalnej realizowano projekty socjalne skierowane do określonych grup społecznych.

2.2. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę

2.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Zadanie to realizowały dwie organizacje pozarządowe: Polski Czerwony Krzyż Oddział Okręgowy w Białymstoku i Polski Komitet Pomocy Społecznej Oddział Okręgowy w Białymstoku. Cena odpłatności za 1 godzinę tych usług wynosiła 28 zł.

Tabela Nr 11. Liczba osób oraz kwota wydatkowana na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych

Formy pomocy	Liczba osób	Koszt świadczeń (w zł)
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	10	141 513

2.3. Zadania własne powiatu

2.3.1. Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone, bez względu na posiadany dochód, osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest głównie przez pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej, porady prawne udzielane są również przez prawnika Działu Specjalistycznego Poradnictwa Socjalnego.

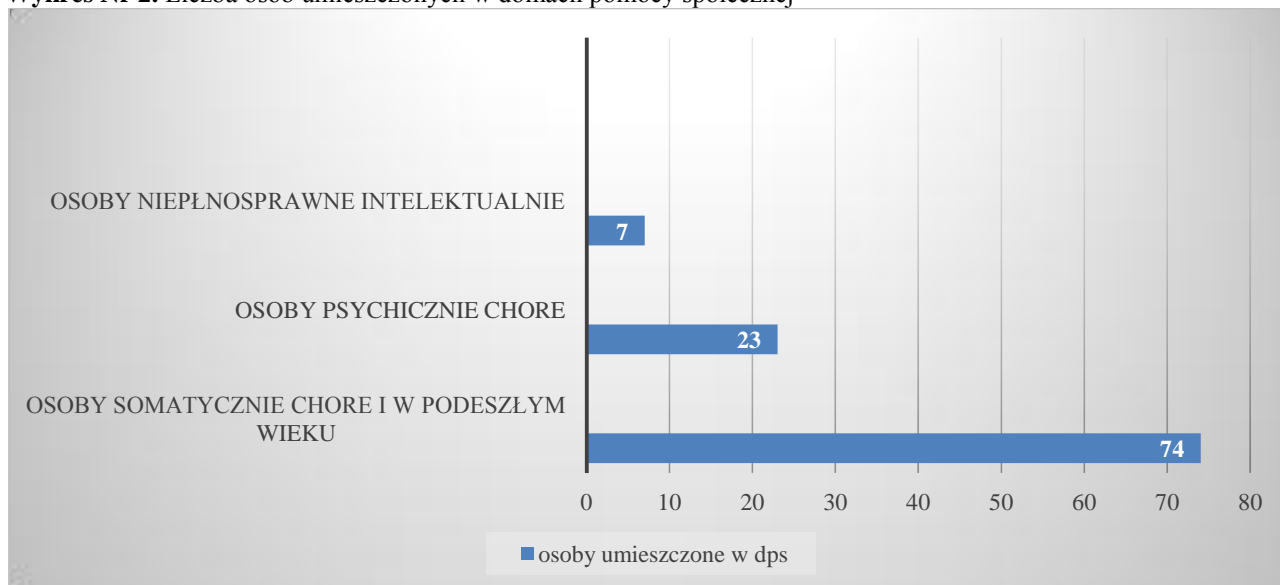
Porady udzielone w 2020 r.:

1. Poradnictwo psychologiczne - udzielono 2 208 porad psychologicznych 696 osobom/rodzinom. Zakres porad z jakimi zgłaszali się klienci obejmował problemy związane z przemocą w rodzinie (pomoc osobom doświadczającym przemocy, jak i stosującym przemoc w rodzinie), wydarzeniami traumatycznymi (wypadki, pożar, utrata bliskiej osoby), przeżywaniem żałoby, myślami i tendencjami samobójczymi, zaburzeniami emocjonalnymi, sytuacją kryzysową spowodowaną stanem epidemii.
2. Poradnictwo rodzinne - udzielono 805 porad rodzinnych 424 osobom/rodzinom. Porady dotyczyły problemów związanych z konfliktem małżeńskim lub rodzinnym, przemocą ze strony bliskich, zdrad partnerskich.
3. Poradnictwo pedagogiczne - udzielono 348 porad 163 osobom/rodzinom.
4. Poradnictwo mieszkaniowe i socjalne - udzielono 290 porad socjalnych i w sprawach mieszkaniowych 181 osobom i rodzinom. Sprawy z jakimi zgłaszali się klienci dotyczyły zasad wynajmu mieszkań z zasobów miasta, złych warunków mieszkaniowych, eksmisji.
5. Poradnictwo prawne - w OIK udzielono 1 041 porad prawnych 433 osobom/rodzinom. Większość z nich dotyczyła prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa spadkowego oraz prawa karnego z zakresu przemocy w rodzinie. Ponadto prawnik Działu Specjalistycznego Poradnictwa Socjalnego udzielił 58 porad prawnych 58 osobom/rodzinom, przy czym dotyczyły one tematyki prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów.
6. Terapia par i małżeństw - uczestniczyło 56 osób, odbyło się 66 spotkań.

2.3.2. Domy pomocy społecznej

W 2020 r. do domów pomocy społecznej skierowano 157 mieszkańców Białegostoku (91 osób do domów funkcjonujących na terenie Miasta Białystok, 66 osób do domów na terenie innych powiatów), w tym 23 osoby do DPS dla przewlekłe psychicznie chorych. W domach pomocy społecznej umieszczono łącznie 104 mieszkańców Białegostoku (57 osób na terenie Miasta Białystok, 47 osób na terenie innych powiatów). Z pobytu w domach pomocy społecznej korzystało łącznie 957 osób.

Wykres Nr 2. Liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej

W dniu 31.12.2020 r. na umieszczenie w DPS oczekiwało łącznie 94 mieszkańców Miasta Białegostoku (w tym 11 osób, które przebywają w DPS, ale oczekują na zmianę Domu).

Odpłatność Gminy za pobyt 699 mieszkańców Miasta Białystok (przebywających w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Białystok i innych powiatów), którym przyznano decyzją świadczenie wyniosła w roku sprawozdawczym 20 765 622 zł.

Odpłatność ustalona na podstawie decyzji administracyjnych wydanych w oparciu o art. 59 ust. 1 w związku z art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej wyniosła 375 882 zł.

W roku sprawozdawczym podpisano (zgodnie z art. 103 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej) 41 umów i 11 aneksów do umów z osobami zobowiązanymi do ponoszenia opłat za pobyt bliskich w domach pomocy społecznej, które poniosły odpłatność na łączną kwotę 379 263 zł.

Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Białystok:

1. Dom Pomocy Społecznej ul. Świerkowa 9 dla osób przewlekle somatycznie chorych, dysponuje 188 miejscami. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca na koniec 2020 r. wynosił 4 098 zł.

2. Dom Pomocy Społecznej ul. Baranowicka 203 z Filią w Bobrowej, dysponuje łącznie 306 miejscami (102 miejsca dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, 168 miejsc dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, 36 miejsc dla osób przewlekle psychicznie chorych - Filia w Bobrowej). Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca na koniec 2020 r. wynosił 5 211 zł.

3. Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek od Cierpiących ul. Proletariacka 8, przeznaczony dla osób w podeszłym wieku, dysponuje 25 miejscami. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca na koniec 2020 r. wynosił 3 585 zł.

MOPR, w związku z koniecznością zapewnienia opieki w domach pomocy społecznej, złożył w sądzie i prokuraturze 15 wniosków w sprawie skierowania osób bezwzględnie wymagających pomocy, a niewyrażających zgody na ich umieszczenie.

2.3.3. Osoby usamodzielniane na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Pomoc z tytułu usamodzielniania przysługuje wychowankom opuszczającym placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę oraz młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Tabela Nr 12. Usamodzielniani wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapeutycznych, zakładów poprawczych

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc pieniężna na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń łącznie (w zł)
12	40 592	6	21 156	6	15 000	76 748

2.3.4. Mieszkania chronione treningowe

W Białymstoku w 2020 r. funkcjonowało 5 mieszkań chronionych treningowych przeznaczonych dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek określonych w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W mieszkaniach chronionych treningowych zamieszkiwało 18 usamodzielnianych wychowanków (w tym 2 matki z 2 dziećmi). Wychowankowie partycypowali w kosztach utrzymania mieszkania w wysokości zależnej od dochodu własnego. Z tego tytułu uzyskano kwotę 16 066 zł.

W mieszkaniach chronionych treningowych na bieżąco przeprowadzano potrzebne naprawy oraz wymieniano zużyte wyposażenie (zakupiono m. in. drobny sprzęt gospodarstwa domowego, tekstylia pościelowe i okienne, dywany, chłodziarko-zamrażarkę).

Zarząd Mienia Komunalnego w Białymstoku w 2020 r. przekazał do dyspozycji MOPR, z przeznaczeniem na mieszkanie chronione treningowe, lokal mieszkalny przy ul. Nowosielskiej 64 m/32 w Białymstoku (usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej zamieszkali w nim od lutego 2021 r.). W mieszkaniu został przeprowadzony remont łazienki i toalety, wykonano zabudowę kuchenną, zakupiono meble.

2.3.5. Ośrodek Interwencji Kryzysowej

W strukturze MOPR funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który udziela bezpłatnej pomocy osobom i rodzinom z terenu miasta, bez względu na ich sytuację materialną, będącym w stanie nagłego lub przewlekłego kryzysu spowodowanego m.in. przemocą domową, kryzysem małżeńskim, konfliktem rodzinnym, utratą, żałobą, osieroceniem, wypadkiem (w tym masowym), katastrofą, zdarzeniem losowym, samobójstwem, trudnościami wychowawczymi, kryzysem spowodowanym ubóstwem, bezrobociem, długotrwałą chorobą, bezradnością oraz sytuacją kryzysową związaną z ogłoszonym stanem epidemii.

Tabela Nr 13. Formy pomocy realizowane przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Forma pomocy - zadania własne powiatu	Liczba osób/rodzin objętych pomocą
Interwencja kryzysowa - pomoc doraźna i terapeutyczna	1 125
Poradnictwo psychologiczne	696
Poradnictwo prawne	433
Poradnictwo rodzinne	424
Poradnictwo socjalne (w tym mieszkaniowe)	181
Poradnictwo pedagogiczne	163
Terapia małżeństw/par	56
Praca z osobami stosującymi przemoc	41
Grupy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc	29
Schronienie (kobiety i dzieci)	28
Grupy dla osób doświadczających przemocy	25
Grupa wsparcia dla osób doświadczających trudności w nawiązywaniu relacji	14
Warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców „Komunikacja empatyczna”	6
Warsztaty „Szkoła dla Rodziców”	4

Interwencja kryzysowa i poradnictwo specjalistyczne

W 2020 r. przeprowadzono 7 624 interwencje. Z pomocy OIK skorzystało łącznie 1 125 osób/rodzin (2 362 osoby w rodzinie).

Tabela Nr 14. Problemy zgłaszane przez osoby korzystające z pomocy OIK *

Zgłaszane problemy	Liczba osób
Konflikt małżeński	381
Przemoc w rodzinie (osoba doznająca przemocy)	265
Konflikt rodzinny	261
Alkoholizm	189
Zaburzenia psychiczne i emocjonalne	177
Problemy wychowawcze	148
Wypadek losowy	69
Ochrona macierzyństwa	63
Inne konflikty	62
Bezradność (trudności z funkcjonowaniem w życiu rodzinnym)	56
Niepełnosprawność	55
Myśli samobójcze	43
Stosowanie przemocy (osoba stosująca przemoc)	42
Bezrobocie	36
Narkomania	27
DDA (dorosłe dziecko alkoholika)	26
Bezdomność	22
Żałoba	20
Eksmisja, zagrożenie eksmisją	16
Inne uzależnienia	11
Konflikt z prawem	10

*Zestawienie obejmuje zarówno problemy zgłaszane jako podstawowe, jak również współwystępujące, które złożyły się na nasilenie sytuacji kryzysowej

W ramach poradnictwa specjalistycznego udzielono:

- 2 208 porad psychologicznych,
- 348 porad pedagogicznych,
- 805 porad rodzinnych,
- 1 041 porad prawnych,
- 290 porad mieszkaniowych i socjalnych.

Ponadto odbyło się 66 spotkań w ramach terapii par i małżeństw.

Udzielanie schronienia kobietom oraz kobietom z dziećmi

Ośrodek Interwencji Kryzysowej zapewniał schronienie kobietom i kobietom z dziećmi (15 miejsc). W 2020 roku udzielił schronienia 28 osobom, w tym 12 kobietom i 16 dzieciom. Średni okres schronienia w OIK wynosił 18 dni. W sytuacji 2 kobiet z dziećmi wystąpiono o zwrot kosztów pobytu do gmin, właściwych ze względu na ostatnie ich miejsce zameldowania.

Prowadzenie grup wsparcia, socjoterapeutycznych, edukacyjnych i psychoedukacyjnych

Z uwagi na wprowadzenie stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, z zachowaniem rygorów epidemiologicznych, prowadzone były następujące warsztaty i grupy:

1. Grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie - odbyły się 2 edycje, uczestniczyło łącznie 25 osób.
2. Grupa wsparcia dla osób doświadczających trudności w nawiązywaniu relacji - 2 edycje, uczestniczyło 14 osób.
3. Zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców pn. „Szkoła dla Rodziców” - z uwagi na stan epidemii odbyło się 5 spotkań w których uczestniczyły 4 osoby.
4. „Komunikacja empatyczna” zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców, którzy 2019 r. skończyli „Szkołę dla Rodziców” i zgłosili chęć pogłębienia umiejętności komunikacji z dziećmi, odbyło się 5 spotkań, uczestniczyło 6 osób.

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie

W roku sprawozdawczym odbyły się łącznie 3 edycje Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie, w tym jedna w Areszcie Śledczym w Białymstoku (ze względu na wprowadzony stan epidemii i obostrzenia nie mógł być kontynuowany). Do programu przystąpiło 29 osób, a pełny cykl ukończyło 17 osób. Program finansowany był z budżetu Wojewody Podlaskiego.

Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób mających problem z agresją, przemocą, złością – uczestniczyło w nim 7 osób, a 6 ukończyło cały cykl. Program finansowany był z budżetu Wojewody Podlaskiego.

2.4. Pomoc cudzoziemcom - zadanie z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat

Pomoc dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą jest realizowana w ramach indywidualnego programu integracji (IPI). Jest on uzgadniany między MOPR a cudzoziemcem i podlega akceptacji Wojewody Podlaskiego. Wspieranie procesu integracji w ramach IPI trwa przez okres do 12 miesięcy. Środki na realizację programu przekazuje wojewoda. Przyznawane w ramach programu świadczenia przeznaczone są na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego.

W 2020 r. realizowano 3 Indywidualne Programy Integracji z cudzoziemcami posiadającymi ochronę uzupełniającą (uczestniczyło łącznie 12 osób, w tym 1 osoba samotnie gospodarująca i 2 rodziny liczące łącznie 11 osób).

W kursach językowych uczestniczyło 3 cudzoziemców posiadających ochronę uzupełniającą (1 osoba samotnie gospodarująca i 2 osoby z 2 rodzin). Organizatorem kursu języka polskiego była Fundacja „Dialog”.

Pomoc cudzoziemcom na zasadach ogólnych ustawy o pomocy społecznej

W 2020 r. pomocą na zasadach ogólnych określonych w ustawie o pomocy społecznej objęto 128 rodzin cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą (w rodzinach tych było 315 osób). Ponadto z pomocy w formie zasiłków celowych dla cudzoziemców, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, skorzystały 42 osoby/rodziny (w rodzinach tych było 101 osób).

Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów z rodzin cudzoziemców

MOPR w Białymstoku udziela pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Białystok. Łącznie przyznano stypendium szkolne 185 dzieciom z 75 rodzin cudzoziemców (w tym 77 dzieciom z 32 rodzin cudzoziemców oczekujących na status uchodźcy będącym pod opieką Urzędu ds. Cudzoziemców).

Praca socjalna realizowana na rzecz cudzoziemców

Poza prowadzeniem postępowań administracyjnych związanych z przyznawaniem świadczeń w ramach ustawy o pomocy społecznej, pracownicy socjalni Zespołu Pracowników Socjalnych Nr 11 świadczący pomoc cudzoziemcom, realizowali pracę socjalną:

- 15 osób motywowano do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy w Białymstoku, z czego 12 zarejestrowało się jako osoby bezrobotne bądź poszukujące pracy,
- 18 osób skierowano do pracodawców oferujących pracę, z czego 18 podjęło zatrudnienie,
- 5 osób skierowano do uczestnictwa w centrum integracji społecznej,
- 9 osób skierowano do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w celu uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, w tym 4 uzyskały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,

- 27 osobom udzielono pomocy w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego i energetycznego, przy czym wszystkim przyznano dodatek mieszkaniowy i/lub energetyczny,
- 47 osobom udzielono pomocy w uzyskaniu świadczeń rodzinnych, wychowawczych i/lub świadczeń z funduszu alimentacyjnego, przy czym wszystkie nabyły uprawnienia do tych świadczeń.

Ponadto pracownicy socjalni udzielali wsparcia m.in. w następującym zakresie:

- wypełnianie różnego rodzaju dokumentów, wniosków i druków oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, informowanie o uprawnieniach,
- zapoznajanie klientów z przepisami ustaw: o pomocy społecznej, ochronie danych osobowych, świadczeniach rodzinnych, dodatkach mieszkaniowych,
- pomoc w wyborze lekarza pierwszego kontaktu, rejestracji i ustalaniu wizyt w poradniach specjalistycznych,
- motywowanie do podjęcia leczenia, dokumentowania przebiegu choroby,
- pomoc w tłumaczeniu pism i wezwań, które cudzoziemcy otrzymali z urzędów i instytucji,
- pomoc w uzyskaniu kart pobytu, zgody na pobyt stały,
- pomoc w uzyskaniu biletów miesięcznych i Kart Dużej Rodziny,
- wydawanie skierowań do organizacji pozarządowych w celu uzyskania artykułów żywnościowych w ramach FEAD, wyprawek szkolnych, odzieży, sprzętów i artykułów gospodarstwa domowego, mebli itp.,
- wyjaśnianie realiów i zasad funkcjonowania urzędów, firm, polskich regulacji prawnych, różnic kulturowych i religijnych, praw i obowiązków obywateli, zawierania małżeństw, opieki nad dziećmi.

II. DZIAŁANIA AKTYWIZACYJNE I REINTEGRACYJNE NA RZECZ OSÓB I RODZIN

1. Pomoc osobom bezrobotnym i nieaktywnym zawodowo zagrożonym wykluczeniem społecznym

Z powodu pozostawania w trudnej sytuacji życiowej pomocą społeczną w 2020 r. objęto ogółem 7 301 osób i rodzin (łącznie w nich było 10 620 osób), spośród nich 2 454 to osoby i rodziny (5 074 osoby w rodzinach), w których głównym problemem było bezrobocie.

Oprócz pomocy finansowej znaczącym wsparciem skierowanym przez MOPR do osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo były działania aktywizacyjne, m.in.:

1. 33 osoby skierowano do udziału w zajęciach Centrum Integracji Społecznej (prowadzone przez: Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenie na rzecz rodziny i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym HOLOS oraz Fundację Dialog) - przyjęto 25 osób. Oprócz nich 22 osoby przyjęte w poprzednich latach w 2020 r. kontynuowały udział w Centrum. Spośród wszystkich uczestników 29 osób zrealizowało działania w CIS, 3 osoby zrezygnowały z udziału, a 15 osób będzie kontynuowało działania w 2021 r.
2. 132 osoby skierowano do pracodawców oferujących pracę, z czego 66 osób podjęło zatrudnienie w wyniku upowszechniania przez pracowników socjalnych ofert pracy oraz informowania o wolnych miejscach pracy.
3. 654 osoby motywowano do rejestracji w urzędzie pracy, z czego 516 osób zarejestrowało się, uzyskując status osoby bezrobotnej bądź poszukującej pracy; motywowano je do utrzymywania kontaktu z urzędem pracy i zgłaszania gotowości do podejmowania pracy i szkoleń.
4. 213 osobom udzielono pomocy w znalezieniu szkoleń z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej, z czego 111 osób uczestniczyło w kursach (spośród nich 81 osób ukończyło kurs/szkolenie, 28 osób zrezygnowało z udziału), przy czym 35 osób podjęło zatrudnienie.

Ponadto osobom bezrobotnym pracownicy socjalni MOPR wskazywali m.in. możliwość podwyższenia wykształcenia w wyniku podjęcia nauki w szkołach oraz korzystania z pomocy doradcy zawodowego.

2. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością

W 2020 r. pomocą objęto 381 osób w kryzysie bezdomności, z tego 265 osób korzystało ze świadczeń pomocy społecznej przyznanych decyzją. Realizowano 54 indywidualne programy wychodzenia z bezdomności (16 z nich zawarto w 2020 r., 38 w poprzednich latach i kontynuowano w roku 2020). Realizację 20 programów zakończono, 3 programy osoby bezdomne zerwały, natomiast 31 programów będzie kontynuowanych w 2021 r.

Dzięki wsparciu MOPR i innych podmiotów, z którymi współpracowali pracownicy socjalni, z bezdomności wyszło 35 osób bezdomnych (w tym 10 osób otrzymało lokal z ZMK, 11 osób ze względu na potrzebę zapewnienia całodobowej opieki zostało umieszczonych w domach pomocy społecznej).

MOPR podejmował szereg działań na rzecz poprawy funkcjonowania osób bezdomnych, m.in.:

prowadzono pracę socjalną z 381 osobami, przy czym 300 osób korzystało również z innych form pomocy (ze świadczeń pomocy społecznej, potwierdzenia uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), natomiast 81 osobom świadczone wyłącznie pracę socjalną,

- udzielono pomocy:
 - miejsce w schronisku, noclegowni i ogrzewalni uzyskało 265 osób, w tym w schronisku - 38,
 - posiłki - 260 osób (pomoc w uzyskaniu posiłków wydawanych przez organizacje pozarządowe),
 - posiłki przyznane decyzją MOPR w Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku - 68 osób,
 - w uzyskaniu ubrania dostosowanego do pory roku (pomoc udzielona przez organizacje pozarządowe, organizacje działające przy kościołach i inne podmioty) - 238 osób,
- przyznano wsparcie pieniężne w formie:
 - zasiłku stałego - 71 osób,
 - zasiłku okresowego - 188 osób,
 - zasiłku celowego - 173 osoby,
 - zasiłku celowego na żywność z programu rządowego - 86 osób,
- 59 osobom wydano decyzje potwierdzające prawo do świadczeń zdrowotnych,
- 15 osób skierowano do Centrum Integracji Społecznej, przy czym wszystkie zostały przyjęte; ponadto program CIS realizowało 11 osób, które jego realizację rozpoczęły w roku wcześniejszym,
- 2 osobom udzielono pomocy w znalezieniu szkolenia z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej,
- 167 osób motywowano do rejestracji w urzędzie pracy (132 osoby zarejestrowały się i uzyskały status osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy),
- 236 osobom nadużywającym alkoholu udzielono 245 porad dotyczących problematyki uzależnienia,
- 19 osób skierowano na terapię leczenia uzależnienia od alkoholu, z tego 6 osób podjęło terapię,
- 31 osób zmotywowano do złożenia wniosku w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku w celu ustalenia stopnia niepełnosprawności, w tym 22 osoby uzyskały orzeczenie o niepełnosprawności, a 19 spośród nich przyznano zasiłek stały,
- 4 osobom udzielono pomocy w uzyskaniu świadczenia rentowego lub emerytalnego, z czego 3 nabyły prawo do świadczenia,
- 46 osobom udzielono pomocy w uzyskaniu lokalu socjalnego/komunalnego z ZMK (10 otrzymało lokal),
- opracowano ulotkę zawierającą informacje, gdzie osoba bezdomna może się zgłosić po pomoc, z jakich form wsparcia na terenie miasta Białegostoku może skorzystać; informator wskazuje także adresy, telefony, gdzie mieszkańcy Białegostoku mogą zgłaszać potrzebę udzielenia pomocy osobie bezdomnej;
- pracownicy socjalni ZPS Nr 11 umieszczali w odwiedzanych niemieszkalnych miejscach przebywania osób bezdomnych ulotki/informatory o oferowanej przez Miasto Białystok pomocy,
- odbywały się wspólne patrole z Policją i Strażą Miejską w celu nawiązania kontaktu z osobami bezdomnymi i udzielenia im informacji o możliwości skorzystania z różnych form pomocy.

Na terenie Miasta Białegostoku osoby w kryzysie bezdomności mogą uzyskać schronienie w Schronisku dla Osób Bezdomnych oraz Schronisku dla Osób Bezdomnych z usługami opiekuńczymi, prowadzonymi przez Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei” w Białymstoku. Przyznanie osobie bezdomnej pobytu w schronisku następuje poprzez wydanie decyzji kierującej. Osoby skierowane ponoszą odpłatność za pobyt w schronisku zgodnie z Uchwałą Nr XIX/185/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

Wysokość miesięcznej odpłatności za pobyt zależna jest od sytuacji dochodowej osoby bezdomnej, zgodnie z zasadą, że im wyższy dochód tym wyższa odpłatność, przy czym odpłatność jest naliczana również w przypadku, gdy dochód wnioskodawcy nie przekracza kwoty kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Zgodnie z uchwałą odpłatność za pobyt nie może być jednak wyższa niż 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi - nie wyższa niż 50% tego dochodu. W sytuacji wystąpienia szczególnych okoliczności osoba bezdomna posiadająca ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały w Mieście Białystok może być całkowicie lub częściowo zwolniona z odpłatności.

Koszt pobytu w 2020 r. w schronisku z usługami opiekuńczymi wynosił 2 355 zł, natomiast w schronisku bez świadczenia usług opiekuńczych 1 812 zł.

Ponadto osoby bezdomne miały możliwość uzyskania schronienia w noclegowni i ogrzewalni funkcjonujących w Białymstoku. Placówki te prowadzone są przez: Caritas Archidiecezji Białostockiej,

Stowarzyszenie „Ku Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenie Penitencjarne „Patronat”, Fundację „Dialog” oraz Izbę Wyrzeźwien w Białymstoku.

3. Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu

W Zespołach Pracowników Socjalnych MOPR Nr 1-8 prowadzone były punkty konsultacyjne dla osób z problemami alkoholowymi. W 2020 r. pracownicy socjalni udzielili 1 335 osobom (nadużywającym alkoholu, współuzależnionym oraz członkom ich rodzin) 1 922 porady.

W ramach pracy socjalnej wykonywanej w punktach konsultacyjnych prowadzono działania:

- poradnictwo dla osób uzależnionych i ich rodzin (informowanie o możliwości i formach leczenia odwykowego),
- motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii odwykowej i świadomego utrzymywania abstynencji, a następnie monitorowanie i wspieranie osób kontynuujących terapię odwykową,
- motywowanie osób współuzależnionych do podjęcia terapii,
- motywowanie do uczestnictwa w mityngach AA,
- wspieranie w zachowywaniu trzeźwości,
- kierowanie osób uzależnionych do poradni terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia oraz do klubów abstynenckich,
- kierowanie do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych,
- współpraca z MKRPA w sprawie osób zobowiązanych do leczenia odwykowego,
- pomoc w przywracaniu rodzinie zdolności do wypełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych - objęcie rodziny asystenturą,
- zawieranie kontraktów socjalnych dotyczących podjęcia, monitorowania i ukończenia leczenia odwykowego w placówkach leczenia uzależnień,
- kontakt z kuratorami rodzinnymi, pedagogami szkolnymi, pracownikami ochrony zdrowia w sprawie sytuacji dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia,
- kontakt z poradniami (przy ul. Storczykowej, Sukiennej, Kujawskiej, Radzywińskiej, Antoniuk Fabryczny), ośrodkami terapii (Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych „ETAP”, Młodzieżowym Ośrodkiem Konsultacji i Terapii), Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, dzielnicowymi komisariatów Policji,
- przyznawanie osobom uzależnionym pomocy w formie posiłków,
- kierowanie do organizacji pozarządowych w celu uzyskania paczek żywnościowych oraz pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020,
- wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowych ze środków publicznych osobom nieubezpieczonym zdrowotnie, które podjęły terapię odwykową,
- pomoc dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym w formie finansowania posiłków w przedszkolach i szkołach,
- wskazywanie opiekunom możliwości pobytu dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w placówkach wsparcia dziennego, w tym socjoterapeutycznych.

Tabela Nr 15. Praca socjalna z osobami uzależnionymi od alkoholu

Opis pracy socjalnej	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie pracy socjalnej
Skierowanie na terapię (uzależnienia od alkoholu lub innych środków)	292
efekt: podjęcie terapii	145
efekt: podjęcie terapii przez rodzinę	34
Wniosek do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o przymusowe leczenie osoby uzależnionej	62
efekt: postanowienie sądu w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego	18
efekt: leczenie w placówce zamkniętej	8
efekt: zakończone leczenie od uzależnienia	22
efekt: uczęszcza do AA	36

4. Pomoc osobom niepełnosprawnym i chorym

W roku sprawozdawczym niepełnosprawność - poza ubóstwem - była wiodącą przyczyną korzystania z pomocy społecznej. Natomiast długotrwała lub ciężka choroba była czwartym, co do wielkości, wskazaniem do uzyskania świadczeń z pomocy społecznej.

Osobom niepełnosprawnym i chorym oraz członkom ich rodzin udzielano porad dotyczących m.in.:

- przysługujących ulg i uprawnień, w tym o dostępnych formach rehabilitacji i świadczeń pomocy społecznej,
- możliwości uzyskania pomocy rzeczowej, np. w formie żywności, paczek wydawanych przez organizacje pożytku publicznego,
- możliwości korzystania ze środków PFRON - przy znoszeniu barier architektonicznych, w zakresie dofinansowania turnusów rehabilitacyjnych, sprzętu rehabilitacyjnego, elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, a także dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi tego sprzętu i oprogramowania,
- wsparcia dziennego w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z chorobą Alzheimera,
- możliwości skierowania na pobyt w środowiskowym domu samopomocy lub WTZ,
- korzystania z usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku,
- zasad przyznawania usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania i w ośrodku wsparcia, w tym w ramach tzw. opieki wytchnieniowej oraz kierowania do domu pomocy społecznej osób wymagających opieki całodobowej niemożliwej do zapewnienia w miejscu zamieszkania,
- uzyskania świadczeń opiekuńczych, tj. zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego oraz zasiłku dla opiekuna,
- uzyskania dodatku mieszkaniowego i dodatku energetycznego,
- uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, a także uprawnień do świadczeń emerytalnych i rentowych, świadczenia uzupełniającego dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
- możliwości korzystania z gminnych programów osłonowych w zakresie zmniejszenia wydatków:
 - ✓ poniesionych na leki przez mieszkańców Miasta Białegostoku,
 - ✓ mieszkańców Miasta Białegostoku z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- możliwości korzystania z pomocy asystenta oraz przewozu osoby niepełnosprawnej,
- możliwości korzystania z pomocy wolontariusza z organizacji pozarządowych,
- możliwości powrotu na rynek pracy poprzez wskazywanie ofert pracy adresowanych do osób niepełnosprawnych,
- możliwości udziału w projektach i szkoleniach adresowanych do osób niepełnosprawnych.

Ponadto funkcjonowanie osób samotnych, chorych i niepełnosprawnych było monitorowane przez pracowników socjalnych w środowisku społecznym, szczególnie w okresie zimowym, w tym we współpracy z pielęgniarką i lekarzem rodzinnym.

Tabela Nr 16. Wykaz działań skierowanych w ramach pracy socjalnej do osób niepełnosprawnych i chorych

Opis pracy socjalnej	Liczba osób, którym świadczone pracę socjalną
Wskazanie możliwości wystąpienia do MZdsOoN w celu uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	567
efekt: zgłoszenie się do MZdsOoN	434
efekt: uzyskanie stopnia niepełnosprawności	377
efekt: przyznanie zasiłku stałego	240
Pomoc w rozpoczęciu leczenia psychiatrycznego	24
efekt: podjęcie leczenia psychiatrycznego	18
Liczba wniosków skierowanych do sądu o stwierdzenie potrzeby umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym osób chorujących psychicznie bez ich zgody	17
efekt: sądowe skierowanie na leczenie psychiatryczne	5
Pomoc w uzyskaniu świadczenia rentowego lub emerytalnego	136
efekt: przyznanie renty lub emerytury	106

5. Pomoc osobom starszym i samotnym

W strukturze MOPR funkcjonuje Klub Seniora, którego celem jest aktywizacja środowiska seniorów zmierzająca do poprawy jakości ich życia, przeciwdziałania osamotnieniu i izolacji społecznej.

W 2020 r. Klub Seniora - z uwagi na ogłoszony stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem Sars-CoV-2 - funkcjonował z przerwami (zawieszenie działalności Klubu nastąpiło decyzją Wojewody Podlaskiego w okresie od 13.03.2020 r. do 31.05.2020 r. oraz od 26.10.2020 r. do 03.12.2020 r.). Zajęcia prowadzone były

wg rekomendacji dotyczących działalności placówek pobytu dziennego wydanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Zdrowia oraz Państwową Inspekcję Sanitarną.

Z oferty różnorodnych zajęć proponowanych przez Klub Seniora w 2020 r. korzystało 148 osób.

Powyższe cele realizowano poprzez działania wspierające oraz projekty:

1. „Seniorzy Dzieciom” - to kontynuacja projektu z lat ubiegłych, którego celem była integracja międzypokoleniowa dzieci i osób starszych oraz przekazanie pozytywnego wizerunku osoby starszej najmłodszym. Seniorzy na zajęciach plastycznych wykonywali prace, które przekazano dzieciom z Przedszkola Samorządowego Nr 2 i Nr 10, a ponadto uczestniczyli w jasełkach przedstawianych przez dzieci z Przedszkola Samorządowego Nr 2.
2. „Razem Lepiej” - imprezy integracyjne, spotkania okolicznościowe.
3. „Akademia twórczej jesieni” - zajęcia integracyjne, warsztaty muzyczne i tańca integracyjnego, nauka języka angielskiego, zajęcia plastyczne i teatralne, gry i zabawy stolikowe inicjowane przez uczestników, spotkania edukacyjne dotyczące „Ochrony tożsamości”.
4. „Odkleić Seniora od telewizora” - wycieczki, spacer, wystawy, prelekcje, wyjścia do muzeów i instytucji kulturalnooświatowych.

W stanie epidemii udzielano seniorom wsparcia poprzez indywidualne rozmowy telefoniczne, w których motywowano do podejmowania aktywnych działań w warunkach domowych m.in. zajęć gimnastycznych, tańca, rozwiązywania krzyżówek, wykonania robótek na drutach, wyszywania. Ponadto zachęcano do komunikowania się poprzez media z rodziną, znajomymi oraz innymi uczestnikami zajęć. Informowano o możliwości uzyskania pomocy instytucjonalnej, socjalnej, prawnej, psychologicznej, finansowej oraz o zasadach korzystania ze wsparcia w ramach Programu „Wspieraj Seniora”.

We wszystkich grupach utworzonych w Klubie przeprowadzono spotkania edukacyjne „Bezpieczne funkcjonowanie w czasie pandemii”, podczas których podejmowano tematykę dotyczącą częstego mycia rąk, dezynfekcji, zasłaniania nosa i ust, unikania dotykania nosa, ust i oczu, regularnego dezynfekowania powierzchni dotykowych, zachowania bezpiecznej odległości od rozmówcy, zasad ochrony podczas kichania i kaszlu, zdrowego odżywiania oraz nawadniania organizmu.

Podjęte działania przyczyniły się do poprawy jakości życia uczestników Klubu, przeciwdziałały osamotnieniu, izolacji społecznej i marginalizacji, aktywizowały w różnych sferach życia, redukowały bierność i monotonię życia, wzmacniały efektywne wykorzystanie wolnego czasu i rozwój zainteresowań.

6. Pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi

MOPR podejmował działania skierowane do rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze, były to m.in.:

- rozpoznawanie i ocena sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- rozmowy interwencyjno-edukacyjne motywujące rodziców do działań na rzecz zmiany funkcjonowania rodziny,
- monitorowanie funkcjonowania rodzin, monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, systematyczny kontakt z rodziną i pomoc w rozwiązywaniu problemów,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań aktywizujących i poprawiających sytuację rodziny, motywowanie do zmiany postawy rodziców,
- informowanie i proponowanie rodzinie objęcia pomocą asystenta rodziny, wnioskowanie o przydzielenie rodzinie asystenta,
- objęcie świadczeniami pieniężnymi i niepieniężnymi z pomocy społecznej, w tym w formie opłacania posiłków w szkołach, przedszkolach i żłobkach,
- informowanie oraz pomoc w uzyskaniu świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- informowanie o możliwości korzystania z pomocy organizacji pożytku publicznego (m.in. w formie paczek żywnościowych, wyprawki szkolnej, paczek świąteczno-noworocznych), wydawanie opinii do stowarzyszeń i fundacji w celu uzyskania wsparcia przez osobę/rodzinę,
- informowanie o przysługujących uprawnieniach i motywowanie do korzystania z tych uprawnień,
- wskazywanie, zachęcanie i motywowanie rodziców/opiekunów do uzyskania pomocy specjalistycznej dziecku/dzieciom mającym problemy w sferze psychicznej i emocjonalnej (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, poradnia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży),
- wskazywanie możliwości, kierowanie i motywowanie do zgłaszania się i korzystania z konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego,
- udział w posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka i rodziny,
- informowanie o możliwości uczestnictwa w mediacji,
- kierowanie na warsztaty zwiększające umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,

- motywowanie rodzin do podejmowania działań zmierzających do prawidłowego funkcjonowania poprzez udział w grupach socjoterapeutycznych (liczba dzieci uczestniczących - 23, liczba rodzin - 18),
- kierowanie dzieci do placówek wsparcia dziennego,
- wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie, występowanie z pismem zawiadamiającym o podejrzeniu popełnienia przestępstwa,
- kierowanie do sądów wniosków o wgląd w sytuację dzieci i rodzin (65 wniosków), sprawdzenie prawidłowości wykonywania władzy rodzicielskiej,
- informowanie o możliwości złożenia wniosku o lokal socjalny w ZMK,
- podejmowanie interdyscyplinarnej współpracy z podmiotami zajmującymi się wsparciem rodzin i dzieci - pozostawanie pracowników socjalnych w kontakcie m.in. z asystentami, pedagogami szkolnymi, wychowawcami dzieci, pracownikami placówek wsparcia dziennego (światlic), kuratorami sądowymi, funkcjonariuszami Policji, pracownikami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi.

7. Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

MOPR udzielał pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Liczba osób, którym udzielono pomocy po opuszczeniu jednostki penitencjarnej - 114.

Pomoc tę świadczone w następujących formach:

- udzielano informacji o uprawnieniach do świadczeń z pomocy społecznej i możliwych formach wsparcia; przyznawano pomoc finansową, potwierdzano prawo do świadczeń opieki zdrowotnej,
- wskazywano podmioty na terenie miasta Białegostoku udzielające pomocy w formie schronienia (m.in. w Stowarzyszeniu Penitencjarnym „Patronat”), posiłku, żywności, odzieży,
- świadczone porady specjalistyczne, w tym rodzinne, psychologiczne, prawne; motywowano do wykorzystywania własnych możliwości, zasobów i uprawnień; prowadzone porady dotyczące terapii dla rodzin (współzależnych), kierowano do poradni odwykowych w celu podjęcia leczenia (wskazywano dostępne poradnie); motywowano do zachowania trzeźwości,
- informowano o możliwości ubiegania się o ustalenie stopnia niepełnosprawności, motywowano do kompletowania dokumentów w tej sprawie i złożenia ich do Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku,
- zobowiązywano do rejestracji w urzędzie pracy; motywowano do utrzymywania stałego kontaktu z urzędem pracy; informowano i kierowano na kursy i szkolenia oraz do udziału w projektach mających na celu aktywizację społeczno-zawodową, motywowano do aktywnego poszukiwania pracy,
- informowano o zasadach ubiegania się o przydział mieszkania z zasobów gminy, o możliwości uzyskania dodatku mieszkaniowego oraz dodatku energetycznego i motywowano do złożenia wniosku o ich uzyskanie; przyznawano zasiłki celowe na dofinansowanie opłat mieszkaniowych, wydawano zaświadczenia do celów ubiegania się o lokal socjalny,
- współpracowano ze służbą więzienną (m.in. wymiana informacji dotyczących osób osadzonych bądź opuszczających jednostki penitencjarne odnośnie ich zatrudnienia i dochodów uzyskiwanych z tego tytułu, a także potrzeby objęcia pomocą po opuszczeniu zakładu karnego) oraz z Zespołem Kuratorskiej Zawodowej Służby Sądowej.

8. Organizowanie społeczności lokalnej

W oparciu o rozpoznane potrzeby środowiska pracownicy socjalni ZPS Nr 7 przy ul. Storczykowej 5 podjęli działania na rzecz integracji społeczności lokalnej. Ze względu na ogłoszony stan epidemii odbyło się 1 wydarzenie lokalne - stawianie choinki u zbiegu ulic Klepacka i Barszczańska (uczestniczyły 33 osoby).

Ponadto realizowano 1 projekt socjalny: Animacja i organizacja środowiska lokalnego na osiedlu Starosielce (Barszczańska, Klepacka). W ramach projektu podejmowane były działania, które miały na celu zachęcenie mieszkańców do zwiększenia aktywności społecznej, nawiązania ściślejszych relacji w rodzinie i w najbliższym otoczeniu oraz do pracy na rzecz dobra wspólnego. W ramach projektu zrealizowano działanie pn. „Ziołowy zakątek wiedzy” (przy realizacji tylko tego projektu możliwe było zachowanie reżimu sanitarnego i dystansu w związku z ogłoszeniem stanu epidemii), uczestniczyły 32 osoby. Odbyło się 5 spotkań warsztatowych (w celu zachowania dystansu społecznego po 2 grupy dzienne), podczas których przygotowano figurę wiedzy, osłonki na doniczki i posadzono zioła. Projekt miał na celu uświadomienie mieszkańcom wagi dbania o czystość i estetykę w przestrzeni wspólnej. Mieszkańcy osiedla aktywnie włączyli się w pielęgnację roślin i utrzymanie czystości. Posadzone w zakątku zioła sprowokowały mieszkańców do wykorzystywania ich w swoich kuchniach podczas przygotowywania posiłków, co przyniosło efekt w postaci większej świadomości dietetycznej mieszkańców.

W działaniach podejmowanych przez pracowników socjalnych ZPS Nr 7 na rzecz organizowania społeczności lokalnej współpracowano z 19 instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz z 24 wolontariuszami. Na terenie Miasta Białystok funkcjonowała 1 grupa samopomocowa dla mieszkańców osiedla przy ul. Barszczańskiej i ul. Klepackiej (działała ona na rzecz aktywizacji środowiska lokalnego).

III. POMOC OSOBOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OSOBOM STOSUJĄCYM PRZEMOC

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w 2020 roku zgodnie ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” podejmowali następujące działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- wszczęli procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza Niebieska Karta – A, 64 formularze,
- pracowali łącznie z 1 137 rodzinami, u których była realizowana procedura „Niebieskie Karty”, w tym z 610 „nowymi” rodzinami, gdzie procedura „NK” została wszczęta w 2020 r.,
- objęli 3 233 osoby pomocą grup roboczych, w tym 1 174 kobiety, 1 097 mężczyzn i 962 dzieci; odbyło się 2 759 spotkań grup roboczych, utworzono 649 nowych grup roboczych,
- współpracowali z grupami roboczymi przy realizacji procedury „Niebieskie Karty”, wypełniono 658 formularzy „Niebieska Karta – C” i 409 formularzy „Niebieska Karta – D”,
- objęli pomocą w formie poradnictwa socjalnego 1 154 osoby dotknięte przemocą w rodzinie,
- poinformowali o możliwości udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych 383 osoby wskazane w procedurach „Niebieskie Karty” jako osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie,
- w sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dokonali czynności odebrania 9 dzieci (zostały one umieszczone u niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej - 8 dzieci i w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej - 1 dziecko),
- proponowali rodzinom z problemem przemocy, w których współwystępował problem opiekuńczo-wychowawczy w opiece nad dziećmi, objęcie pomocą i wsparciem asystenta (asystenci rodziny MOPR pracowali z 49 rodzinami, u których była realizowana procedura „Niebieskie Karty”),
- złożyli 47 wniosków/pism do MKRPA,
- złożyli wnioski/pisma do: Sądu - 59, Komisariatów Policji - 57,
- monitorowali sytuację rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie pozostających poza procedurą „Niebieskie Karty” - 112 rodzin.

Zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego. Zarządzeniem Nr 1203/16 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 27 grudnia 2016 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego został powołany Zespół Interdyscyplinarny w Mieście Białystok. Obecnie w jego skład wchodzi 27 osób. Są to przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, Żandarmerii Wojskowej, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W roku sprawozdawczym na terenie Ośrodka odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, podczas których podjęto 8 uchwał.

Łącznie do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w mieście Białystok w 2020 r. wpłynęło 866 formularzy „Niebieskie Karty - A”, w tym wypełnione przez przedstawicieli podmiotów ustawowo do tego zobowiązanych:

- pomocy społecznej - 79,
- Policji - 776,
- MKRPA - 2,
- oświaty - 7,
- ochrony zdrowia - 2.

Liczba formularzy NK - A wypełnionych w sytuacji, kiedy osobą podejrzaną o doznawanie przemocy w rodzinie było dziecko (osoba poniżej 18 r. ż.) wynosi 82, natomiast liczba formularzy NK - A wypełnionych w sytuacji, kiedy osobą podejrzaną o doznawanie przemocy w rodzinie była osoba starsza (osoba powyżej 60 r. ż.) wynosi 135.

W 2020 r. realizowanych było 1 212 procedur, w tym:

- 660 wszczętych w 2020 r.,
- 552 kontynuowanych z lat poprzednich.

Przewodniczący ZI zamknął 632 procedury „Niebieskie Karty”, w tym:

- 459 w związku ze zrealizowanym planem pomocy i uzasadnionym przypuszczeniem ustania przemocy w rodzinie,
- 173 ze względu na brak zasadności podejmowania działań.

Do realizacji na 2021 rok przeszło 565 procedur „Niebieskie Karty”.

W związku ze zmianą miejsca zamieszkania rodziny objętej procedurą „NK” przekazano 15 formularzy do ZI w innych gminach.

IV. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ

1. Asystent rodziny

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracownik socjalny, za zgodą rodziny kieruje wniosek do Dyrektora MOPR, który przydziela rodzinie asystenta rodziny lub występuje do podmiotu, któremu gmina zleciła realizację pracy z rodziną, o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny. Ponadto zgodnie z art. 109 § 2 pkt 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, sąd opiekuńczy może zobowiązać rodziców małoletniego do określonego postępowania, w szczególności do pracy z asystentem rodziny.

Zadaniem asystenta rodziny jest pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci, wsparcie w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz praca z rodzicami biologicznymi, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w celu przywrócenia pełnej władzy rodzicielskiej.

W 2020 r. w Zespole ds. Asysty Rodzinnej MOPR (ZAR) zatrudnionych było 16 asystentów (12 etatów). Koszty zatrudnienia asystentów finansowane były z budżetu gminy oraz dotacji budżetu państwa w ramach Programu asystent rodziny na rok 2020. Asystenci MOPR wykonywali swoje obowiązki w systemie zadaniowego czasu pracy. Spotykali się z rodzinami w miejscu zamieszkania rodziny lub w miejscu przez nią wskazanym. Liczba rodzin, z którymi pracował asystent w tym samym czasie nie przekraczała 15.

Tabela Nr 17. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Liczba rodzin objętych wsparciem w latach poprzednich (kontynuacja w 2020 r.)	Liczba rodzin objętych wsparciem w 2020 r. (na wniosek pracownika socjalnego za zgodą rodziny lub zobowiązanych do współpracy przez sąd)	Razem	Liczba dzieci przebywających w rodzinach objętych wsparciem asystenta	Liczba dzieci przebywających w systemie pieczy zastępczej z rodzin objętych wsparciem asystenta
74	77 (56 rodzin na wniosek pracownika socjalnego, 21 rodzin zobowiązanych do współpracy z asystentem przez sąd)	151 (w tym 4 rodziny były objęte dwukrotnie)	231	78

1. Zadania realizowane przez asystentów rodziny MOPR w 2020 r. (art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej):

- we współpracy z pracownikami socjalnymi opracowano 183 plany pracy z rodziną, w tym 20 z udziałem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej;

W ramach planów podejmowano działania mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do samodzielnego, prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które w szczególności polegały na: pedagogizacji rodziców dotyczącej prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, poradnictwa i treningu w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i realizacji spraw urzędowych, doradztwa w zakresie dbania o sytuację zdrowotną oraz doradztwa zawodowego.

Dodatkowo w 2020 r. w pracy asystentów rodziny pojawiły się tematy związane z funkcjonowaniem dzieci i rodzin w stanie epidemii w związku z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2. Asystenci informowali o możliwości uzyskania pomocy w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb życiowych, w tym żywności i środków czystości, prowadzili działania edukacyjne związane z przestrzeganiem obowiązujących zasad higieny, pomagali w organizacji zdalnego nauczania. Asystenci rodziny do kontaktu z rodzinami wykorzystywali komunikatory internetowe;

- dokonano 191 okresowych ocen sytuacji rodzin,
- zakończono współpracę z 61 rodzinami ze względu na: osiągnięte cele - 12 rodzin, zaprzestanie współpracy z asystentem - 27 rodzin, brak efektów - 13 rodzin, zmianę metod pracy, w tym zmianę adresu pobytu - 7 rodzin, osiągnięcie pełnoletności dziecka - 2 rodziny,
- monitorowano funkcjonowanie 25 rodzin po zakończeniu pracy z rodziną,
- na wniosek sądu sporządzono 93 opinie o rodzinie i jej członkach,

- zorganizowano 191 grup roboczych, podczas których omawiano sytuację rodzin, podejmowano wspólne działania zmierzające do poprawy funkcjonowania rodziny,
- współpracowano z grupami roboczymi w zakresie pomocy rodzinom z problemem przemocy, udział w 39 grupach roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” (asystenci pracowali z 49 rodzinami objętymi procedurą „Niebieskie Karty”),
- udział w 13 Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- 2. Projekty realizowane przez Zespół ds. Asysty Rodzinnej:
 - „Ferie w ZAR” - w styczniu odbyło się spotkanie dzieci i rodziców, uczestnicy tworzyli maski i rekwizyty karnawałowe,
 - „Herbatka u asystenta” - grupa wsparcia dla rodzin - odbyło się 1 spotkanie,
 - „Mądry rodzic” - spotkania dotyczące umiejętności opiekuńczo-wychowawczych (w marcu i wrześniu 2020 r. rozpoczęto edycje, lecz z uwagi na zagrożenia wynikające ze stanu epidemii zostały przerwane),
 - „Bezpieczne wakacje” (w czerwcu 2020 r. ogłoszono konkurs na pracę plastyczną, wpłynęło 20 prac, w lipcu wyłoniono zwycięzców, uczestnicy otrzymali upominki),
 - „Zakładka do książki” - z okazji Ogólnopolskiego Dnia Głośnego Czytania w sierpniu 2020 r. ogłoszono konkurs, na który wpłynęło 28 zakładek; uczestnicy otrzymali nagrody książkowe,
 - „Łańcuch choinkowy”. W listopadzie ogłoszono konkurs Bożonarodzeniowy, do 21.12.2020 r. dostarczono 41 łańcuchów, uczestnicy otrzymali nagrody,
 - „Biblioteka asystenta” i „Biblioteka dla smyka” - możliwość wypożyczania książek, gier i zabaw rodzinnych (łącznie wypożyczono 32 pozycje: 22 z Biblioteki asystenta, 10 z Biblioteki smyka).
 - „Rzecz za uśmiech” (akcja wymiany ubrań, artykułów gospodarstwa domowego, wyposażenia mieszkania, zabawek itp., skorzystało z niej 36 rodzin).
- 3. Zadanie publiczne zlecane organizacjom pozarządowym w ramach otwartego konkursu ofert „Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez pracę z rodziną świadczoną przez asystenta rodziny”.

Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Droga” i Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” podpisały umowę z Miastem Białystok dotyczącą wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez pracę z rodziną świadczoną przez asystenta rodziny. Stowarzyszenie „Droga” objęło wsparciem asystenta 34 rodziny (28 rodzin objętych w latach poprzednich, 6 rodzin zgłoszonych w 2020 r.). W 2020 r. sąd zobowiązał 2 rodziny do współpracy z asystentem, wcześniej były one objęte wsparciem na wniosek pracownika socjalnego. Zakończono współpracę z 13 rodzinami, a po zakończeniu pracy z rodziną monitorowano 18 rodzin.

Stowarzyszenie „Szansa” objęło wsparciem asystenta 15 rodzin (11 rodzin objętych w latach poprzednich, 4 rodziny zgłoszone w 2020 r.). W 2020 r. sąd zobowiązał 2 rodziny do współpracy z asystentem, w tym 1 rodzinę wcześniej objętą wsparciem na wniosek pracownika socjalnego. Zakończono współpracę z 7 rodzinami. Monitorowano 2 rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.

4. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin z ustawy „Za życiem”.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, każda kobieta w ciąży i jej rodzina, rodziny, w których przyjdzie lub przyszło na świat ciężko chore dziecko, kobiety, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu, kobiety, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych, a także kobiety, które po porodzie nie zabiorą do domu dziecka, mają prawo do skorzystania ze wsparcia asystenta rodziny. W sytuacji gdy wyrażą taką wolę, występują do gminy z wnioskiem o przydzielenie takiego wsparcia. Asystent rodziny staje się wówczas koordynatorem działań pomocowych.

W 2020 r. nie wpłynął żaden wniosek o objęcie wsparciem asystenta rodziny z ustawy „Za życiem”.

2. Rodziny Zastępcze

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka przyznawane są świadczenia finansowe o charakterze obligatoryjnym oraz fakultatywnym.

Tabela Nr 18. Tabela zbiorcza rodzinnej pieczy zastępczej otrzymującej świadczenia

Forma rodzinnej pieczy zastępczej								Łącznie	
Rodzina zastępcza spokrewniona		Rodzina zastępcza niezawodowa		Rodzina zastępcza zawodowa		Rodzinny dom dziecka			
liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba RDD	liczba dzieci		
156	193	57	76	11	42	5	42	229	353

W roku sprawozdawczym ze świadczeń pieniężnych korzystały 224 rodziny zastępcze, w których przebywało łącznie 311 dzieci i pełnoletnich wychowanków pozostających w dotychczasowych rodzinach zastępczych oraz 5 rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 42 dzieci i pełnoletnich wychowanków pozostających w dotychczasowych rodzinnych domach dziecka.

Tabela Nr 19. Świadczenia pieniężne przyznawane rodzinom zastępczym

Formy pomocy	Typy rodzinnej pieczy zastępczej						Łącznie kwota w zł
	Rodzina zastępcza spokrewniona		Rodzina zastępcza niezawodowa		Rodzina zastępcza zawodowa		
	liczba świadczeń	kwota w zł	liczba świadczeń	kwota w zł	liczba świadczeń	kwota w zł	
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej	2 267	1 486 928	704	681 084	405	379 023	2 547 035
Jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodzinnej pieczy zastępczej	28	41 980	7	10 500	9	12 212	64 692
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	29	15 056	6	2 400	10	3 734	21 190
Zdarzenia losowe lub inne zdarzenia mające wpływ na jakość sprawowanej opieki	1	1 000	0	0	1	1 000	2 000
Utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	-	-	-	-	39	22 911	22 911
Koszty przeprowadzenia remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	-	-	-	-	3	9 000	9 000
Wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji: zawodowej rodziny zastępczej; rodziny pomocowej (ze składkami na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy)	-	-	-	-	187	621 226	621 226
Łącznie	2 325	1 544 964	717	693 984	654	1 049 106	3 288 054

Tabela Nr 20. Świadczenia pieniężne przyznawane rodzinnym domom dziecka

Formy pomocy	Rodzinny dom dziecka	
	liczba świadczeń	kwota w zł
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej	365	361 722
Jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych kosztów związanych potrzebami przyjmowanego dziecka do rodzinnej pieczy zastępczej	14	17 326
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	8	3 200
Zdarzenie losowe lub inne zdarzenie mające wpływ na jakość sprawowanej opieki	2	1 042
Utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	60	60 711
Koszt przeprowadzenia niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	2	6 000
Wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji: prowadzącego rodzinny dom dziecka; osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich (ze składkami na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy), rodzin pomocowych	101	434 007
Łącznie	552	884 008

W 2020 r. rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka wypłacono 2 979 dodatków wychowawczych „500+” na kwotę 1 370 520 zł oraz 185 świadczeń „Dobry start” na kwotę 55 500 zł.

Wynagrodzenie wypłacono:

- 11 zawodowym rodzinom zastępczym, w tym 2 rodzinom zastępczym o charakterze pogotowia rodzinnego i 2 rodzinom zastępczym specjalistycznym,
- 5 osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
- 6 osobom do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi przebywającymi w rodzinnych domach dziecka i przy pracach gospodarskich,
- 7 osobom do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi przebywającymi w zawodowych rodzinach zastępczych i przy pracach gospodarskich,
- 4 rodzinom pomocowym.

Na terenie Miasta Białegostoku na dzień 31.12.2020 r. prowadzone były 2 rodzinne domy dziecka oraz zamieszkiwało 8 rodzin zastępczych zawodowych, w tym 2 rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i 1 rodzina specjalistyczna. Natomiast na terenie Powiatu Białostockiego zamieszkiwały 3 rodziny zastępcze zawodowe, w tym 1 rodzina zawodowa specjalistyczna oraz prowadzone były 2 rodzinne domy dziecka, na rzecz których właściwym do wypłaty świadczeń i wynagrodzeń jest Miasto Białystok.

W roku sprawozdawczym na terenie innych powiatów przebywało 67 dzieci i osób pełnoletnich pozostających w dotychczasowej rodzinnej pieczy zastępczej pochodzących z Miasta Białegostoku, umieszczonych w: 26 rodzinach zastępczych spokrewnionych, 22 rodzinach zastępczych niezawodowych, 1 rodzinie zastępczej zawodowej specjalistycznej oraz 3 rodzinnych domach dziecka. MOPR na podstawie zawartych porozumień wydatkował środki finansowe na ww. dzieci i osoby pełnoletnie, na rzecz 18 powiatów.

Tabela Nr 21. Wydatki z tytułu utrzymania dzieci pochodzących z terenu Miasta Białegostoku, zamieszkujących na terenie innych powiatów

Formy pomocy	Typy rodzinnej pieczy zastępczej								Łącznie kwota w zł
	Rodzina zastępcza spokrewniona		Rodzina zastępcza niezawodowa		Rodzina zastępcza zawodowa		Rodzinny dom dziecka		
	liczba świad czeń	kwota w zł	liczba świad czeń	kwota w zł	liczba świad czeń	kwota w zł	liczba świad czeń	kwota w zł	
Wydatki z tytułu utrzymania dzieci na terenie innego	442	306 737	312	292 353	24	15 156	70	43 424	657 670

powiatu									
Wydatki z tytułu umów zleceń zawodowych rodzin zastępczych i RDD z innych powiatów	-	-	0	0	12	39 922	92	42 689	82 611
Łącznie wydatki poniesione na podstawie zawartych porozumień z innymi powiatami	442	306 737	312	292 353	36	55 078	162	86 113	740 281

W 2020 r. na terenie Miasta Białegostoku przebywało 43 dzieci i osób pełnoletnich pozostających w dotychczasowej rodzinnej pieczy zastępczej pochodzących z terenu 11 innych powiatów, umieszczonych w: 13 rodzinach zastępczych spokrewnionych, 17 rodzinach zastępczych niezawodowych, 2 rodzinach zastępczych zawodowych oraz 1 rodzinnym domu dziecka. Koszty utrzymania dzieci z innych powiatów refundowane były przez te powiaty.

Tabela Nr 22. Dochody z tytułu utrzymania dzieci pochodzących z terenów innych powiatów, umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Białegostoku

Dochody zrealizowane na podstawie zawartych porozumień z innymi powiatami	Dochody z tytułu utrzymania dzieci z terenu innego powiatu (kwota w zł)	Dochody z tytułu umów zleceń zawodowej rodziny zastępczej za opiekę nad dziećmi z innych powiatów (kwota w zł)	Łącznie kwota w zł
	394 789	77 220	472 009

3. Usamodzielnianie wychowanków

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wychowankom opuszczającym rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze przysługuje pomoc z tytułu usamodzielnienia.

Tabela Nr 23. Usamodzielnianie wychowankowie rodzin zastępczych

Pomoc na kontynuowanie nauki		Pomoc na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń łącznie (w zł)
50	184 805	12	62 454	16	40 000	287 259

Tabela Nr 24. Usamodzielnianie wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych

Pomoc na kontynuowanie nauki		Pomoc na usamodzielnienie		Pomoc na zagospodarowanie		Razem
Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba osób	Kwota świadczeń (w zł)	Kwota świadczeń łącznie (w zł)
39	196 172	10	60 247	13	32 500	288 919

Łączne wydatki budżetowe za 2020 r. dotyczące usamodzielnianych wychowanków (na podstawie ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) wyniosły 652 926 zł, pomocy udzielono 128 osobom.

W oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy społecznej usamodzielniono:

- 65 wychowanków rodzin zastępczych na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 47 wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 16 wychowanków placówek określonych w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Osobom usamodzielnianym wypłacono 26 świadczeń „Dobry Start” na kwotę 7 800 zł.

4. Instytucjonalna piecza zastępcza

W 2020 r. 4 dzieci pochodzących z Miasta Białegostoku, przebywało na terenie innych powiatów w instytucjonalnej pieczy zastępczej. MOPR na podstawie zawartych porozumień wydatkował środki finansowe na ww. dzieci na rzecz 4 powiatów w łącznej wysokości 376 500 zł:

- 1 dziecko w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej w Gdańsku,
- 1 dziecko w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej w Ignatkach ,
- 1 dziecko w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej Nr 1 w Gliwicach,
- 1 dziecko w Powiatowej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego w Golubiu-Dobrzyniu.

Z tytułu dochodów na utrzymanie dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, a umieszczonych w niepublicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Białegostoku, MOPR w otrzymał łączną kwotę 88 788 zł na:

- 1 dziecko w Rodzinnym Domu Dziecka Św. Rodziny z Nazaretu w Białymstoku,
- 1 dziecko w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Dom Powrotu” w Białymstoku.

Placówkom opiekuńczo-wychowawczym typu rodzinnego wypłacono 59 dodatków do zryczałtowanej kwoty „500+” w wysokości 26 450 zł oraz 90 świadczeń „Dobry start” na kwotę 27 000 zł.

Natomiast placówkom opiekuńczo-wychowawczym typu interwencyjnego i socjalizacyjnego wypłacono 1 184 dodatki w wysokości świadczenia wychowawczego „500+” na kwotę 547 948 zł.

W 2020 r. do poszczególnych placówek opiekuńczo-wychowawczych wydano 86 skierowań, w tym:

- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Dom Powrotu - 21,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. dr Ireny Białówny - 17,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Moje Miejsce” - 12,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dom pod Modrzewiem” - 10,
- Pogotowie Opiekuńcze - 10,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Radość” - 5,
- Rodzinny Dom Dziecka Św. Rodziny z Nazaretu - 5,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Nadzieja” - 3,
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Jedynka” - 3.

5. Zadanie realizowane przez MOPR w Białymstoku, jako organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

W Zespole ds. Pieczy Zastępczej w roku sprawozdawczym pracowali koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, psychologzy i pedagog.

Wsparciem pracowników ZPZ w 2020 r. objętych było łącznie 153 rodziny zastępcze spokrewnione, 52 rodziny zastępcze niezawodowe, 11 rodzin zastępczych zawodowych i 5 rodzinnych domów dziecka. Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej przebywało 353 wychowanków.

W 2020 r. została podpisana umowa o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej z kandydatką, która wcześniej wraz z mężem prowadziła rodzinny dom dziecka.

Z powodu ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 od dnia 20.03.2020 r. kontakty pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej z rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka, wychowankami, kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz pracownikami innych instytucji często odbywały się drogą telefoniczną lub elektroniczną.

Zespół realizował zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej poprzez:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Podejmowano działania promocyjne mające na celu upowszechnienie idei rodzicielstwa zastępczego i budowanie życzliwej atmosfery społecznej wobec rodzin zastępczych oraz ich wychowanków poprzez rozpowszechnianie ulotek i plakatów informacyjnych „I Ty możesz zostać rodziną zastępczą”, zamieszczanie na stronie internetowej MOPR informacji dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, oferty Ośrodka skierowanej do rodzin zastępczych oraz informacji o działaniach skierowanych do opiekunów zastępczych i wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto w celu integracji środowiska rodzin zastępczych naszego miasta w dniu 25.03.2020 r. w Zespole ds. Pieczy Zastępczej odbyło się spotkanie „Śpiewające zapusty”, w którym udział wzięły osoby pełniące funkcję rodzin zastępczych swoim wnukom.

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych.

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
4. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinne domy dziecka uczestniczyli w 18-godzinnym szkoleniu „Budowanie kompetencji uzdrawiających opiekunów dzieci dotkniętych traumą” oraz w 18-godzinnym szkoleniu „Osiągnąć cel – podróż rodzica zastępczego”, zorganizowanych przez Fundację „DIALOG”. Szkolenia były prowadzone przez specjalistów Koalicji na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej.

5. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

Prowadzono grupy wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych, w której uczestniczyło 11 osób, grupę wsparcia dla rodzin zastępczych niezawodowych (4 osoby), grupę wsparcia dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinny dom dziecka (6 osób). Zawarto 4 umowy z 3 rodzinami pomocowymi, które na czas urlopu prowadzących rodzinny dom dziecka przejęły opiekę nad dziećmi.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka (łącznie 195 podmiotów) zostały objęte Projektem „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”. Głównym celem projektu było zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze pieczy zastępczej. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otrzymały środki ochrony indywidualnej: maseczki, rękawiczki, środki dezynfekcyjne. W ramach pomocy w organizacji zdalnego nauczania wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej otrzymali sprzęt komputerowy i audiowizualny.

6. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.

Wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej objęto mentoringiem w ramach zadania publicznego „Wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej poprzez prowadzenie Ośrodka Konsultacyjno-Szkoleniowego”, realizowanego przez Fundację „Dialog” na podstawie umowy zawartej między Miastem Białystok a Fundacją „DIALOG”. Wychowanków rodzinnej pieczy zastępczych do mentoringu typował organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

7. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi.

Realizując zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej:

- byli w stałym kontakcie z przedstawicielami sądów, instytucji oświatowych, ośrodków zdrowia, świetlic socjoterapeutycznych, Policji, PCPR i innych instytucji działających na rzecz dzieci i rodziny,
 - brali udział w grupach roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny do pracy z rodzinami, wobec których istniało podejrzenie, że są dotknięte problemem przemocy w rodzinie,
 - współpracowali z asystentami rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, pracownikami socjalnymi oraz innymi podmiotami organizującymi pracę z rodzinami.
8. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Psycholodzy przeprowadzili 260 rozmów wspierających i konsultacji psychologicznych ze 134 osobami. Pedagog odbył 400 rozmów wspierających i konsultacji pedagogicznych.

9. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego - świadczona przez prawnika w Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPR.

10. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Na posiedzeniach Zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej sporządzono 383 oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, wraz z opinią o zasadności dalszego pobytu dzieci w pieczy zastępczej, które następnie zostały przekazane do właściwego sądu. Ponadto sporządzono 61 ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka.

W związku z epidemią SARS-CoV-2 od marca 2020 r. większość posiedzeń w sprawie oceny sytuacji dziecka odbyła się bez udziału osób spoza ZPZ. Stanowisko o zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka ustalano z osobami zainteresowanymi telefonicznie.

11. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej.

Psycholodzy i pedagog MOPR odwiedzali rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka w miejscu zamieszkania (70 spotkań).

Rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej mogli skorzystać z pomocy psychologów i pedagoga ZPZ (przeprowadzono 64 rozmowy i konsultacje). Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i pracownicy socjalni spotkali się 31 razy z rodzicami dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. Rodzice biologiczni i inni krewni mogli spotykać się także

z wychowankami rodzinnej pieczy zastępczej w dostosowanych do tego pomieszczeniach na terenie MOPR (51 spotkań odbyło się na terenie ZPZ oraz 30 spotkań na terenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej).

12. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Sporządzono 41 opinii o spełnianiu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (37 opinii na wniosek sądu i 4 opinie na wniosek kandydatów).

Przeprowadzono 82 badania psychologiczne w celu sporządzenia opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, z czego 35 stanowiły badania okresowe. Przeprowadzono 8 wywiadów pedagogicznych w celu sporządzenia opinii pedagogicznej o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

13. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających - zgłoszono 34 dzieci, w rodzinach adopcyjnych umieszczono 7 dzieci.

14. Wydawanie opinii i zaświadczeń.

Sporządzono 57 opinii dotyczących m.in. zasadności przyznania rodzinom zastępczym środków finansowych czy zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Na prośbę opiekunów zastępczych oraz usamodzielnianych wychowanków wydano 20 zaświadczeń.

15. Przygotowywanie indywidualnych programów usamodzielnienia, ich aktualizacji oraz udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej.

Ogółem realizowano 323 Indywidualne Programy Usamodzielnienia (IPU). We współpracy z wychowankami pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej oraz z ich opiekunami usamodzielnienia opracowano 44 IPU. W 143 przypadkach istniała konieczność aktualizacji Programów w związku ze zmianą sytuacji życiowej osób usamodzielnianych. Zakończono 23 IPU.

Pracownicy socjalni oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej 498 razy spotkali się z usamodzielnianymi wychowankami pieczy zastępczej (udzielone wsparcie polegało m.in. na pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, motywowaniu do nauki i poszukiwaniu pracy, informowaniu i zachęcaniu do udziału w projektach oraz szkoleniach). Osoby usamodzielniane mogły korzystać również z pomocy psychologów i pedagoga ZPZ (odbyły się 22 spotkania specjalistów z osobami usamodzielnianymi).

Usamodzielniani wychowankowie kierowani byli do mieszkań chronionych treningowych będących w dyspozycji Dyrektora MOPR. Wszyscy usamodzielniani wspierani byli przez pracownika socjalnego ZPZ (odbyło się 251 spotkań oraz 244 kontaktów telefonicznych z wychowankami skierowanymi do mieszkań chronionych).

Realizacja zadań przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 77 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, którego wyznacza organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym w ZPZ koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali na 7 etatach.

Koordynatorzy objęli systematycznym wsparciem łącznie 105 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, w których przebywało 177 wychowanków. Z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej współpracował dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego (przebywało w niej 9 wychowanków). Ponadto koordynatorzy objęli wsparciem 136 usamodzielnianych wychowanków.

Koordynatorzy odbyli:

- 521 spotkań oraz 1200 rozmów telefonicznych z rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinny dom dziecka,
- 120 spotkań oraz 213 rozmów telefonicznych z usamodzielnianymi wychowankami,
- 31 spotkań oraz 31 rozmów telefonicznych z rodzinami biologicznymi wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej,
- 97 spotkań oraz 218 rozmów telefonicznych z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi, kuratorami, opiekunami usamodzielnienia,
- 32 spotkania oraz 50 rozmów telefonicznych z pracownikami szkół, przedszkoli i świetlic socjoterapeutycznych.

Koordynatorzy sporządzili:

- 208 ocen sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego wraz z opinią o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej (oceny przekazano do Sądu),

- 58 pism do Sądu o aktualnej sytuacji rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i przebywających w nich dzieci,
- 10 wniosków o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 27 okresowych ocen rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka,
- 52 pisma do pracowników socjalnych z prośbą o informację o rodzinach biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 31 pism do Ośrodka Adopcyjnego,
- 32 wnioski o udostępnienie danych,
- 38 opinii dotyczących m.in. zasadności przyznania rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka dodatkowych świadczeń finansowych czy zasadności zatrudnienia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich,
- 37 opinii o kandydatach do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Opracowanie Miejskiego Programu Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej Opracowany przez MOPR w Białymstoku Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2023 został sporządzony zgodnie z art. 176 pkt 1 oraz art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Celem strategicznym Programu jest zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom, w szczególności rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie optymalnych form pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym opieki rodziców. Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Białegostoku na lata 2021-2023 został przyjęty uchwałą Rady Miasta Białystok z dnia 23 listopada 2020 r. Zakłada się, że realizacja Programu przyniesie wzrost kompetencji wychowawczych rodziców biologicznych i opiekunów zastępczych, zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, wzrost kompetencji osobistych i społecznych usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej.

V. ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Do zadań zleconych gminy, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, należy wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, osobom posiadającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiadającym obywatelstwo polskie oraz osobom, które uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, spełniającym kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, przy jednoczesnym stwierdzeniu braku okoliczności, o której mowa w art. 12 ustawy o pomocy społecznej tj. ustaleniu, iż nie zachodzą dysproporcje między udokumentowaną wysokością dochodu, a sytuacją majątkową osoby lub rodziny wskazujące, że osoba ta lub rodzina jest w stanie przezwyciężyć trudną sytuację życiową wykorzystując własne zasoby majątkowe.

Decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Postępowanie może być wszczęte również z urzędu lub na wniosek właściwego oddziału Wojewódzkiego Funduszu Zdrowia.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest dzień złożenia wniosku, a w przypadku udzielenia świadczenia w stanie nagłym - dzień udzielenia świadczenia, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W 2020 r. wydano 369 decyzji w sprawie uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni (zgodnie z art. 7 ust. 2-4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), w tym 287 decyzje przyznające, 9 decyzji odmownych, 33 decyzje wygaszające uprawnienie - na podstawie postępowania z urzędu oraz 40 decyzji umarzających postępowanie w sprawie przyznania uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej.

VI. REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

MOPR w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej w 2020 r. dofinansował:

- likwidację barier technicznych, w komunikowaniu się, architektonicznych,
- zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,

- działalność warsztatów terapii zajęciowej,
- rehabilitację dzieci i młodzieży.

Tabela Nr 25. Zestawienie zbiorcze zadań z zakresu rehabilitacji społecznej

Nazwa zadania	Liczba wniosków	Liczba zrealizowanych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania (w zł)
Bariery techniczne	106	94	287 501
Bariery w komunikowaniu się	19	16	36 134
Bariery architektoniczne	36	17	222 283
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1 658	1 544	1 441 356
Sprzęt rehabilitacyjny	27	21	20 169
Turnusy rehabilitacyjne	Dorośli	812	412 375
	Dzieci	111	90 594
Warsztaty terapii zajęciowej			2 341 666
Razem	2 769	2 024	4 852 078

Tabela Nr 26. Zestawienie zbiorcze zadań z zakresu rehabilitacji dzieci i młodzieży

Rehabilitacja dzieci i młodzieży	Liczba wniosków	Liczba zrealizowanych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania (w zł)
Bariery techniczne	7	5	25 444
Bariery w komunikowaniu się	13	10	17 706
Bariery architektoniczne	0	0	0
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	298	280	340 660
Sprzęt rehabilitacyjny	7	4	11 719
Razem	325	299	395 529

Na terenie Białegostoku w 2020 r. funkcjonowały cztery warsztaty terapii zajęciowej, gdzie rehabilitacji poddawanych były 123 osoby, w tym 116 niepełnosprawnych mieszkańców Białegostoku, przy czym 6 uczestników warsztatów zostało skreślonych z listy uczestników, z tego 3 z uwagi na podjęcie zatrudnienia.

Tabela Nr 27. Informacja o działających na terenie Miasta Białegostoku warsztatach terapii zajęciowej

Nazwa jednostki prowadzącej WTZ	Siedziba warsztatu (ul.)	Liczba miejsc	Rodzaj schorzeń i dysfunkcji uczestników warsztatu	Budżet w zł (środki PFRON)	Kwota dofinansowania wypłaconego przez MOPR ze środków PFRON (stan na 31.12.2020 r.)
Fundacja AC ul. Legionowa 14/16 lok. 104	Storczykowa 7	25	upośledzenie umysłowe, schorzenia współistniejące	512 400	488 016
Spółdzielnia SNB, ul. Kraszewskiego 26/2	Kraszewskiego 26/2	22	dysfunkcja narządu wzroku, schorzenia współistniejące	450 912	441 777
Caritas Archidiecezji Białostockiej ul. Warszawska 32	Knyszyńska 12a	40	upośledzenie umysłowe i inne przyczyny niepełnosprawności	819 840	805 242
Stowarzyszenie „My Dla Innych” ul. Antoniuk Fabryczny 34	Transportowa 4	30	choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe, schorzenia współistniejące	614 880	606 631
Razem		117	X	2 398 032	2 341 666

Ponadto MOPR realizował pilotażowy program „Aktywny samorząd” finansowany ze środków PFRON i do dnia 30 sierpnia 2020 r. przyjmował wnioski dotyczące udziału w Module I ww. programu w następujących obszarach:

Obszar A - likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu,

Zadanie 2 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu,

Zadanie 3 - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,

Zadanie 4 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu.

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,

Zadanie 2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,

Zadanie 3 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu wzroku,

Zadanie 4 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,

Zadanie 5 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 1 - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,

Zadanie 2 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości) dla osób ze stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 4 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości) dla osób ze stopniem niepełnosprawności,

Zadanie 5 - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego dla osób niepełnosprawnych do 16 roku życia lub ze znacznym stopniem niepełnosprawności z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się.

W ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” wpłynęło 135 wniosków, z czego 107 zostało pozytywnie zweryfikowanych pod względem formalnym i przeznaczonych do dofinansowania; 21 wniosków zostało zweryfikowanych negatywnie pod względem formalnym, 7 osób zrezygnowało z ubiegania się o dofinansowanie.

Ośrodek na realizację programu otrzymał środki finansowe PFRON w dwóch transzach (łącznie 789 202,62 zł): I transza - 575 063 zł, II transza - 214 139,62 zł.

Zawarto 105 umów dofinansowania na kwotę 699 341 zł. Na 104 wnioski wypłacono dofinansowanie w wysokości 691 574,79 zł.

Zgodnie z dokumentami programowymi obowiązującymi realizatorów pilotażowego programu „Aktywny samorząd” zakończenie realizacji zadania dla wniosków złożonych w 2020 r. nastąpi do dnia 15.04.2021 r.

W roku sprawozdawczym MOPR realizował Moduł III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” finansowanego ze środków PFRON, w ramach którego udzielał pomocy finansowej (maksymalnie na 5 miesięcy) osobom niepełnosprawnym, które w okresie od 4 marca 2020 r. do 16 listopada 2020 r. utraciły na

skutek pandemii możliwość korzystania przez okres co najmniej 5 kolejnych następujących po sobie dni roboczych z opieki świadczonej w placówce rehabilitacyjnej. Pomoc finansowa polegała na dofinansowaniu kosztów związanych z zapewnieniem opieki w warunkach domowych:

1. uczestnikom warsztatów terapii zajęciowej,
2. uczestnikom środowiskowych domów samopomocy,
3. podopiecznym dziennych domów pomocy społecznej,
4. podopiecznym placówek rehabilitacyjnych, których działalność finansowana jest ze środków PFRON,
5. uczestnikom programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON i w ramach tych programów korzystających ze wsparcia udzielanego przez placówki rehabilitacyjne,
6. pełnoletnim (od 18 do 25 roku życia) uczestnikom zajęć rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim,
7. pełnoletnim (od 18 do 25 roku życia) wychowankom specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, bądź uczniom szkół specjalnych przysposabiających do pracy,
8. pełnoletnim (od 18 do 25 roku życia) wychowankom ośrodków rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczych oraz ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.

W ramach Modułu III tego programu wpłynęło 716 wniosków, z czego 530 zweryfikowano pozytywnie i przeznaczono do dofinansowania; 146 wniosków zweryfikowano negatywnie pod względem formalnym; 40 wnioskodawców zrezygnowało z ubiegania się o dofinansowanie. Ośrodek na realizację programu otrzymał środki finansowe PFRON w wysokości 698 000 zł. Kwota wypłaconego dofinansowania wyniosła 681 000 zł. W ramach realizacji programu pomocy finansowej udzielono 335 osobom niepełnosprawnym.

VII. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE - PROGRAM RODZINA 500+, POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW, DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

1. Świadczenia rodzinne

W 2020 roku przyjęto 12 710 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych, wydano 16 640 decyzji dla 10 291 rodzin.

Tabela Nr 28. Realizacja świadczeń rodzinnych

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	13 045 277	117 805
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego z tytułu:	6 231 604	50 755
2.1.	urodzenia dziecka	543 585	807
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	1 215 112	3 289
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	1 119 483	5 952
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 048 302	10 312
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	614 493	11 930
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	28 766	317
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 661 863	18 148
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1 + w.2)	19 276 881	168 560
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	14 827 994	69 254
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	24 121 290	13 247
6.	Specjalne zasiłki opiekuńcze	1 170 760	1 916
7.	Zasiłki dla opiekuna	502 760	816
8.	Świadczenia opiekuńcze (w.4 + w.5 + w.6 + w.7)	40 622 804	85 233
9.	Razem (w.3 + w.8)	59 899 685	253 793
10.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 786 000	1 786
11.	Świadczenie rodzicielskie	6 207 780	6 826
12.	Razem świadczenia rodzinne	67 893 465	262 405
13.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	176 000	44
14.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, z tego:	4 943 005	11 300
14.1	na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników	23 857	257
15.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	840 225	6 330
	Razem	73 852 695	280 079

Dział Świadczeń Rodzinnych MOPR, zgodnie z Uchwałą nr XLII/463/05 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 maja 2005 r., w 2020 r. wypłacił podwyższony dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka 762 rodzinom w liczbie 807 świadczeń na kwotę 270 793 zł.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w przypadku ustalenia, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wojewoda wydawał decyzję przyznającą świadczenia rodzinne, które wypłacał organ właściwy.

W 2020 r. w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wypłacono 3 417 świadczeń na kwotę 1 332 672 zł.

Dokonano zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 598 953 zł (w tej kwocie były zwroty wynikające ze zgonu świadczeniobiorcy).

2. Świadczenie wychowawcze – Program „Rodzina 500+”

Świadczenie wychowawcze przysługuje w wysokości 500 zł miesięcznie na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany w rodzinie.

W 2020 r. przyjęto 5 063 wnioski o przyznanie świadczenia wychowawczego, z programu skorzystało 32 515 rodzin (50 253 dzieci).

Tabela Nr 29. Świadczenie wychowawcze - Program „Rodzina 500+”

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Świadczenie wychowawcze	307 005 320	617 643

W 2020 r. w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego:

- wypłacono 12 349 świadczenia na kwotę 5 757 786 zł,
- dokonano zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 293 822 zł.

3. Świadczenie „Dobry Start”

Rządowy Program „Dobry Start” jest wsparciem rodzin z dziećmi w ponoszeniu wydatków związanych z rozpoczęciem roku szkolnego. Wsparcie polega na przyznaniu na dziecko, raz w roku, świadczenia „Dobry Start” w wysokości 300 zł.

W 2020 r. przyjęto 23 184 wnioski o przyznanie świadczenia „Dobry Start”.

Dokonano zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w wysokości 5 244 zł.

Tabela Nr 30. Rządowy Program „Dobry Start”

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Świadczenie „Dobry start”	9 307 950	31 054

4. Fundusz alimentacyjny i dłużnicy alimentacyjni

4.1. Fundusz alimentacyjny

W 2020 r. przyjęto 1 390 wniosków o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wydano 1 694 decyzje dla 922 rodzin, w których było 1 427 osób uprawnionych do tych świadczeń.

Dokonano zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w wysokości 127 354 zł.

Tabela Nr 31. Fundusz alimentacyjny

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Fundusz alimentacyjny	7 375 442	17 979

4.2. Dłużnicy alimentacyjni

W 2020 r. dokonano zwrotu przez dłużników alimentacyjnych z tytułu:

- wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - 3 050 927 zł (w tym odsetki 1 370 962 zł),
- wypłaconej zaliczki alimentacyjnej - 179 233 zł.

Tabela Nr 32. Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

Wyszczególnienie	Liczba podjętych działań	Liczba podjętych działań, które doprowadziły do wzrostu ściągальności należności wymienionych w art. 28 ust. 1 pkt 1-4 ustawy
Przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	326	90
Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz z oświadczenia majątkowego	170	77
Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy	78	12
Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	139	X
Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	113	19
Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	70	9
Wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w tym:	67	X
na podstawie art. 5 ust. 3a ustawy	29	X
Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego	130	24
Skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	24	9
Skierowanie do starosty wniosku o uchylenie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	28	X
Przekazanie informacji gospodarczej do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	766	0

5. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (na wniosek osoby uprawnionej) w drodze decyzji administracyjnej na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku.

W 2020 r. złożono 7 417 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Wydano 8 170 decyzji w sprawie dodatku 4 287 rodzinom. Wyznaczono 114 wywiadów środowiskowych, w wyniku których:

- wydano decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy - 103,
- wydano postanowienie w sprawie umorzenia postępowania - 5,
- wydano decyzje odmowne - 5,
- pozostawiono wniosek bez rozpatrzenia - 1.

Środki wydatkowane na wypłatę dodatków mieszkaniowych wynosiły 9 240 509 zł.

Tabela Nr 33. Realizacja dodatków mieszkaniowych

Wyszczególnienie zarządców mieszkań	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba dodatków mieszkaniowych	Średnia kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych
Komunalne	2 998 401	13 502	222
Spółdzielcze	3 421 273	16 060	213
Wspólnoty mieszkaniowe	1 442 065	6 581	219
Prywatne	128 840	311	414

TBS	1 029 065	3 504	294
Inne	220 865	710	311
Razem	9 240 509	40 668	227

6. Dodatki energetyczne

Odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej tj. osobie, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej przysługuje dodatek energetyczny. Dodatek energetyczny przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. W Białymstoku dodatek energetyczny przyznaje i wypłaca MOPR.

W 2020 r. złożono 3 551 wnioski o przyznanie dodatku energetycznego, wydano 3 512 decyzji dla 2014 rodzin.

Tabela Nr 34. Realizacja dodatków energetycznych

Wyszczególnienie	Kwota wydatków (w zł)	Liczba świadczeń
Dodatek energetyczny odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej	221 850	16 304

VIII. POMOC MATERIALNA O CHARAKTERZE SOCJALNYM – STYPENDIA I ZASIŁKI SZKOLNE

Zadanie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Białystok od dnia 1 sierpnia 2019 r. zostało powierzone Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Białymstoku (weszała w życie uchwała Rady Miasta Białystok z dnia 20 maja 2019 r. regulująca te kwestie). Pomoc materialna o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego przysługuje zamieszkałym na terenie Miasta Białystok:

- uczniom szkół publicznych, niepublicznych i niepublicznych szkół artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych oraz słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia,
- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

O stypendium szkolne może ubiegać się uczeń, jeżeli spełnia łącznie poniższe warunki:

- miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia nie jest większa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej (aktualnie kwota ta wynosi 528 zł),
- jego miejscem zamieszkania jest Miasto Białystok.

Wysokość stypendium szkolnego ustalana jest indywidualnie dla każdego ucznia znajdującego się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Miesięczną wysokość stypendium szkolnego ustala się w oparciu o dochody na osobę w rodzinie ucznia mieszczące się przedziałach dochodowych:

- dochód do 369,60 zł - wysokość stypendium wynosi od 167,40 zł do 179,80 zł,
- dochód powyżej 369,60 zł do 422,40 zł - wysokość stypendium wynosi od 130,20 zł do 142,60 zł,
- dochód powyżej 422,40 zł do 528 zł - wysokość stypendium wynosi od 99,20 zł do 111,60 zł.

Stypendium szkolne było realizowane w postaci całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów poniesionych wydatków, do kwoty przyznanego w decyzji stypendium szkolnego, na podstawie złożonych dokumentów potwierdzających ich poniesienie przez wnioskodawcę lub pełnoletniego ucznia.

Zasiłek szkolny może być przyznany bez względu na dochód uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego (maksymalna wysokość zasiłku wynosi 620 zł).

Tabela Nr 35. Pomoc materialna o charakterze socjalnym

Forma pomocy	Liczba uczniów, którym wypłacono świadczenie	Kwota świadczeń (w zł)
Stypendium szkolne	965	885 165
Zasiłek szkolny	14	8 680

IX. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE DLA POSIADACZY KARTY POLAKA

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka cudzoziemcowi, który wystąpi do wojewody z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na pobyt stały z tytułu posiadania Karty Polaka, na jego wniosek, może być przyznane świadczenie pieniężne przeznaczone na pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej. Świadczenie pieniężne na okres do 9 miesięcy przyznaje wojewoda właściwy do przyjęcia wniosku. Wyплаты świadczenia dokonuje w okresach miesięcznych starosta wskazany przez wojewodę w decyzji przyznającej świadczenie pieniężne jako właściwy ze względu na miejsce pobytu osoby uprawnionej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to zadanie z zakresu administracji rządowej, przy czym do jego realizacji w Mieście Białystok został wyznaczony MOPR.

Tabela Nr 36. Świadczenia pieniężne dla posiadaczy Karty Polaka

Forma pomocy	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
Świadczenie pieniężne dla posiadaczy Karty Polaka	515	640	2 769 638

X. ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE NA PODSTAWIE USTAWY O REPATRIACJI

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wypłaca repatriantom świadczenia na pokrycie kosztów przejazdu, pomoc na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, poniesionych w związku z osiedleniem się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stanowiących równowartość pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji. W 2020 r. udzielono pomocy 1 osobie na kwotę 11 420 zł.

XI. UDZIELANIE WSPARCIA OSOBOM POTRZEBUJĄCYM POMOCY ZE WZGLĘDU NA STAN EPIDEMII

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2020 r. podejmował szereg działań wynikających z konieczności zapewnienia pomocy osobom objętym kwarantanną domową oraz osobom starszym, samotnym, chorym i niepełnosprawnym, które - ze względu na ogłoszenie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 - nie mogły zabezpieczyć podstawowych potrzeb życiowych.

Poza przyznawaniem świadczeń z pomocy społecznej, w tym w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, były to m. in. następujące działania:

1. Pomoc udzielona osobom będącym w kwarantannie lub izolacji domowej:

- 83 osobom zakupiono i dostarczono produkty żywnościowe na kwotę 9 310 zł,
- 74 osoby otrzymały pomoc w formie jednego gorącego posiłku przygotowanego w Dziennym Domu Pomocy Społecznej,
- 63 osoby otrzymały 55 paczek żywnościowych w ramach Programu FEAD,
- 252 osoby otrzymały 210 paczek żywnościowych z organizacji pozarządowych,
- 1 osobie przyznano zasiłek celowy na zakup leków (recepty zostały zrealizowane, a leki dostarczone do miejsca zamieszkania),
- Pracownicy OIK udzielili 190 porad psychologicznych, prawnych i rodzinnych.

Ponadto pracownicy socjalni:

- kontaktowali się telefonicznie ze wszystkimi osobami zgłaszającymi potrzebę pomocy w Aplikacji Kwarantanna domowa w celu ustalenia zakresu pomocy,
- kontaktowali się z pracodawcami cudzoziemców przybywających do Białegostoku i pozostających w kwarantannie w sprawie możliwości udzielenia przez nich wsparcia do czasu zakończenia kwarantanny,
- kontaktowali się z administracją spółdzielni mieszkaniowej w celu zorganizowania odbioru śmieci,
- organizowali wolontariuszy w celu zakupu żywności i leków ze środków pieniężnych osoby pozostającej w kwarantannie i ich dostarczenia do miejsca zamieszkania,
- współpracowali z żołnierzami WOT w celu zorganizowania zakupu i dostarczenia paczek żywnościowych do osób przebywających w kwarantannie lub izolacji domowej,
- informowali o możliwości dokonania zakupów online z dostarczeniem na adres domowy, po wcześniejszym ustaleniu sklepów oferujących taką usługę,
- informowali o możliwości uzyskania telefonicznych porad psychologicznych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

2. Realizacja Programu „Wspieraj Seniora”:

W okresie od 20.10.2020 r. do 31.12.2020 r. MOPR realizował Program „Wspieraj Seniora”. Celem strategicznym tego Programu było zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 70 lat i więcej, którzy w

obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu. W szczególnych przypadkach z Programu skorzystać mogły również osoby poniżej 70 roku życia. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym przede wszystkim artykuły spożywcze i środki higieny osobistej. Na realizację Programu wydatkowano kwotę 52 152,15 zł.

Tabela Nr 37. Pomoc udzielona w ramach Programu Wspieraj Seniora (stan na 31.12.2020 r.)

Liczba osób, które zgłosiły się do programu	Liczba osób, które zgłosiły się poprzez system Centralnej Aplikacji Statystycznej	Liczba osób, które zostały zgłoszone z własnego rozpoznania pracowników socjalnych pracujących na danym terenie	Liczba osób, które zgłosiły się na skutek wniosku lub informacji pochodzącej od samego Seniora lub innej osoby zwracającej się do ośrodka pomocy społecznej w jego sprawie	Liczba osób, którym udzielono pomocy
223	158	36	29	62

Pomoc seniorom świadczyło 83 pracowników MOPR w Białymstoku, a także 15 wolontariuszy, z którymi MOPR zawarł porozumienie o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych oraz 14 osób, które podjęły współpracę na podstawie zawartej umowy zlecenia. Środki finansowe przekazane z budżetu państwa na realizację Programu „Wspieraj Seniora” przyczyniły się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa starszych mieszkańców Białegostoku. Zrealizowane w ramach Programu działania były nie tylko wsparciem bieżącego funkcjonowania osób potrzebujących, ale również wzmocniły ich poczucie przynależności do wspólnoty, która w trudnych sytuacjach pomaga słabszym.

3. Realizacja projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 - Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, PI 9iv: Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Głównym celem projektu było zapobieganie i ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 w obszarze pieczy zastępczej. Realizacja celu nastąpiła poprzez wzmocnienie rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, w zakresie bezpiecznej realizacji zadań tych podmiotów okresie epidemii COVID-19. W ramach pomocy w organizacji zdalnego nauczania wsparcie otrzymały dzieci umieszczone w pieczy zastępczej poprzez zakup sprzętu komputerowego i audiowizualnego.

Ze wsparcia skorzystało 9 placówek opiekuńczo-wychowawczych i 195 rodzinnych form pieczy zastępczej. Zakupiono i przekazano: 16 zestawów komputerowych, 169 laptopów z oprogramowaniem, 20 drukarek, 8 telewizorów, 2 projektory, 7 skanerów, 24 urządzenia wielofunkcyjne, 4 oprogramowania dla dzieci z niepełnosprawnością oraz 7 470 masечek, 35 950 rękawiczek, 381 litrów płynów dezynfekujących. Wyposażono 7 miejsc kwarantanny/izolacji. Na realizację projektu wydatkowano kwotę 545 712,02 zł.

4. Pozostałe działania:

- w ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni informowali o zachowywaniu szczególnej ostrożności w związku z występowaniem stanu epidemii,
- w związku z wprowadzeniem w szkołach zdalnego nauczania i zawieszeniem realizacji posiłków przyznawano świadczenia w formie zasiłku celowego na zakup żywności,
- informowano osoby, którym upłynęła ważność orzeczenia o stopniu niepełnosprawności o zasadach kontynuowania świadczenia w formie zasiłku stałego.

XII. WSPÓŁPRACA MOPR Z INNYMI PODMIOTAMI

W celu zapewnienia pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej MOPR współpracował z licznymi podmiotami, w tym organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi, a w szczególności z:

- Dziennym Domem Pomocy Społecznej w Białymstoku,
- Środowiskowymi Domami Samopomocy, Warsztatami Terapii Zajęciowej,
- Wojewódzkim i Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku, doradcami zawodowymi, pracodawcami,

- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- Zarządem Mienia Komunalnego,
- placówkami ochrony zdrowia, w tym z lekarzami rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi; poradniami zdrowia psychicznego m.in. Ośrodkiem Psychiatrii i Psychoterapii Dzieci i Młodzieży „Eureka”,
- szkołami, żłobkami i przedszkolami,
- komisariatami Policji, Strażą Miejską w Białymstoku, sądami, kuratorami sądowymi,
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Izbą Wyróżnień, z klubami abstynenckimi, poradniami i ośrodkami terapii, w tym m.in. Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii dla Młodzieży i Dorosłych „ETAP”, Młodzieżowym Ośrodkiem Konsultacji i Terapii,
- Polskim Czerwonym Krzyżem, Polskim Komitetem Pomocy Społecznej, Caritas Archidiecezji Białostockiej, Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos”, Stowarzyszeniem „My Dla Innych”, Stowarzyszeniem Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelktualnie „Aktywni”, Towarzystwem Przyjaciół Chorych „Hospicjum”, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei”, Stowarzyszeniem „Wiosna”, Stowarzyszeniem na rzecz rodziny i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym HOLOS, Stowarzyszeniem Wspierania Środowisk Lokalnych „Aktywne Osiedle”, Polskim Stowarzyszeniem Doradczym i Konsultingowym, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa”, Stowarzyszeniem Kontakt Miast Białystok-Eindhoven, Centrum Pomocy Dzieciom Stowarzyszenia „Klanza”, Stowarzyszeniem Penitencjarnym „Patronat”, Spółdzielnią Socjalną „Sukurs”, Ogólnopolskim Portalem Domów Dziecka,
- Fundacją „Spe Salvi”, Fundacją „Dialog”, Fundacją Nowoczesnej Edukacji, Stowarzyszeniem na rzecz Rehabilitacji Psychiatrycznej i Klubem Pacjenta „Przystań”, Fundacją „Praca dla Niewidomych”, Fundacją „Pomóż im”, Fundacją „Laboro”, Fundacją „Okno na Wschód”, Fundacją „Serce w sercu”,
- Ośrodkiem dla Uchodźców Urzędu do spraw Cudzoziemców „Budowlani”,
- Wojskiem Obrony Terytorialnej,
- Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Polskim Związkiem Emerytów i Rencistów,
- Książnicą Podlaską, Instytutem Pamięci Narodowej, Nadleśnictwem Dojlidy.

Praktyki, współpraca z uczelniami

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku od wielu lat współpracuje z uczelniami w zakresie organizacji studenckich praktyk zawodowych. Jednak w 2020 r. możliwość odbywania praktyk - z uwagi na stan epidemii - była bardzo ograniczona. Dlatego praktykę studencką odbywała tylko 1 osoba - student Wydziału Nauk o Edukacji Uniwersytetu w Białymstoku, kierunek Praca socjalna. Ponadto umożliwiono przeprowadzenie badań naukowych: Badanie rozwoju językowego dzieci (na prośbę badaczy z Wydziału Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego), Badanie ankietowe nt. relacji publicznych instytucji pomocowych (Akademia WSB Dąbrowa Górnicza).

XIII. KADRA MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE W BIAŁYMSTOKU

Zatrudnienie

Na dzień 31.12.2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zatrudniał 439 osób, spośród których 163 to pracownicy socjalni. Ponadto 11 pracowników (w tym 3 pracowników socjalnych) przebywało na urloпах bezpłatnych i wychowawczych.

373 pracowników MOPR posiadało wykształcenie wyższe, 63 osoby - średnie, 2 osoby - zasadnicze zawodowe i 1 osoba - podstawowe. Specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiadało 37 osób, a specjalizację II stopnia - 18 pracowników socjalnych. Specjalizację z organizacji pomocy społecznej posiadało 28 osób (w tym 7 pracowników socjalnych).

W celu realizacji Programu „Wspieraj Seniora” z 14 osobami zawarto umowę zlecenie i z 15 osobami porozumienia o wykonywaniu świadczeń wolontarystycznych.

Podnoszenie kwalifikacji pracowników i udział w konferencjach

Pracownicy MOPR brali udział w kursach specjalistycznych, szkoleniach i innych formach kształcenia, podnosząc kwalifikacje i nabywając umiejętności niezbędne do właściwego wykonywania zadań.

W roku sprawozdawczym 83 pracowników Ośrodka uczestniczyło w 40 szkoleniach (w tym w superwizji oraz Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie), a 7 wzięło udział w 3 konferencjach (niektórzy kilkakrotnie). Ponadto 2 osoby ukończyły Studium Interwencji Kryzysowej. Tematyka szkoleń dotyczyła m.in. świadczeń rodzinnych, kierowania do domów pomocy społecznej, pracy z dzieckiem i rodziną, przemocy w rodzinie, prawa pracy, profilaktyki i sposobów radzenia sobie ze stresem w pracy zawodowej pracownika socjalnego.

XIV. INFORMACJA O REALIZACJI PROGRAMU POMOCY SPOŁECZNEJ NA LATA 2017-2020

Tabela Nr 38. Zestawienie wartości wskaźników przyjętych w Programie

L.p.	Działanie	Wskaźnik	Lata				Wartość wskaźnika na koniec realizacji Programu
			2017	2018	2019	2020 ¹	
1. POMOC OSOBOM I RODZINOM BĘDĄCYM W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ							
	Pomoc osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej	Liczba osób/rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej.	6 759	5 764	5 348	5 259	Spadek
		Liczba osób korzystających z dożywiania w ramach Programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” / „Posiłek w szkole i w domu”.	10 580	9 956	9 401	9 240	Spadek
		Liczba osób/rodzin, którym świadczone pracę socjalną.	10 880	10 540	10 494	10 590	Na zbliżonym poziomie
		Liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego.	2 870	1 811	2 252	2 013	Spadek
2. DZIAŁANIA AKTYWIZACYJNE I REINTEGRACYJNE NA RZECZ OSÓB I RODZIN							
2.1	Pomoc osobom bezrobotnym i nieaktywnym zawodowo zagrożonym wykluczeniem społecznym	Liczba osób, które wykonywały prace społecznie użyteczne.	43	0	0	0	Spadek ²
		Liczba osób uczestniczących w aktywnych formach wsparcia prowadzonych przez podmioty ekonomii społecznej (KIS, CIS).	111	109	65	48	Spadek
		Liczba osób, które w wyniku pracy socjalnej uzyskały status osoby bezrobotnej/poszukującej pracy.	558	569	597	516	Na zbliżonym poziomie

¹ Dane liczbowe zapisane kursywą nie są odzwierciedleniem tendencji ogólnej, ale efektem wprowadzenia stanu epidemii, obowiązujących obostrzeń oraz decyzji władz o czasowym zawieszeniu działalności niektórych placówek

² W latach 2018-2020 nie były realizowane

		Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w wyniku upowszechniania ofert pracy oraz informowania o wolnych miejscach pracy.	122	1738, w tym 118 w wyniku upowszechniania ofert pracy przez prac. socjalnych	1 463, w tym 106 w wyniku upowszechniania ofert pracy przez prac. socjalnych	1036, w tym 66 w wyniku upowszechniania ofert pracy przez prac. socjalnych	Spadek
		Liczba osób objętych wsparciem w formie warsztatów.	260	205	133	31	Spadek
		Liczba osób uczestniczących w innych formach wsparcia.	3 224	1 641	1 847	1 047	Spadek
2.2	Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością	Liczba osób bezdomnych, którym udzielono wsparcia.	420	410	409	381	Spadek
		Liczba miejsc schronienia.	255	295	295	295	Na zbliżonym poziomie
		Liczba zawartych (w danym roku) indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.	24	35	34	16	Na zbliżonym poziomie
		Liczba zawartych (w danym roku) kontraktów socjalnych.	0	24	4	3	Spadek ³
2.3	Pomoc osobom i rodzinom, w których występuje uzależnienie od alkoholu	Liczba porad udzielonych przez pracowników socjalnych osobom nadużywającym alkoholu oraz współuzależnionym członkom rodzin.	2 217	2 475	2 126	1 922	Na zbliżonym poziomie
		Liczba wniosków skierowanych do MKRPA o leczenie osoby uzależnionej.	96	400, w tym 90 MOPR	407, w tym 95 MOPR	309, w tym 62 MOPR	Na zbliżonym poziomie
		Liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną z uwagi na występujący alkoholizm.	357	281	258	214	Spadek
2.4	Pomoc cudzoziemcom	Liczba realizowanych indywidualnych programów integracji.	16	25	13	3	Spadek
		Liczba cudzoziemców korzystających z pomocy społecznej.	142	172	132	128	Spadek
		Liczba rodzin cudzoziemców, które otrzymały wsparcie w formie dopłaty do najmu mieszkania.	12	7	7	7	Na zbliżonym poziomie
2.5	Pomoc osobom mającym trudności	Liczba osób, którym udzielono pomocy po opuszczeniu zakładu karnego.	135	115	116	114	Spadek

³ Spadek nastąpił z uwagi na zmianę przepisów prawa (uprzednio warunkiem skierowania osoby bezdomnej do schroniska było zawarcie kontraktu socjalnego w miejscu jej pobytu)

	w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	Liczba osób, które powróciły do rodziny/środowiska po opuszczeniu zakładu karnego.	120	69	78	73	Spadek
3. WSPARCIE OSÓB DŁUGOTRWALE LUB CIĘŻKO CHORYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH ORAZ OSÓB STARSZYCH I SAMOTNYCH							
3.1	Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi	Liczba osób skierowanych do środowiskowych domów samopomocy.	104	102	102	98	Na zbliżonym poziomie
		Liczba osób, które skorzystały z usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania.	13	10	10	10	Na zbliżonym poziomie
		Liczba osób, które skorzystały ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z chorobą Alzheimera.	18	25	25	19	Na zbliżonym poziomie
		Liczba osób objętych wsparciem w formie klubowej.	112	105	65	74	Spadek
3.2	Pomoc osobom potrzebującym wsparcia ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania.	439	473	527	508	Wzrost
		Liczba mieszkańców Miasta Białegostoku skierowanych do domów pomocy społecznej.	161	226	180	157	Na zbliżonym poziomie
		Liczba grup samopomocowych.	7	7	1	1	Spadek
		Liczba osób objętych usługami asystenckimi i wolontariatem.	231	256	243	311	Wzrost
3.3	Pomoc osobom starszym i samotnym	Liczba osób uczestniczących w zajęciach zorganizowanych seniorom przez Kluby Seniora.	278	271	279	257	Na zbliżonym poziomie
		Liczba osób uczestniczących w różnych formach wsparcia prowadzonych na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych.	1 745	2 540	543	204	Spadek
4. POMOC RODZINOM Z PROBLEMAMI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYMI							
4.	Wspieranie prawidłowego funkcjonowania dzieci i rodzin	Liczba rodzin, dla których pracownik socjalny wnioskował o przydzielenie asystenta rodziny.	110	85	75	66	Spadek
		Liczba osób uczestniczących w zajęciach zwiększających umiejętności opiekuńczo-	81	79	97	49	Na zbliżonym poziomie

		wychowawcze.					
		Liczba dzieci/rodzin uczestniczących w grupach socjoterapeutycznych w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.	28	28	35	0 ⁴	Na zbliżonym poziomie
		Liczba dzieci skierowanych przez pracowników socjalnych do placówek wsparcia dziennego.	83	64	77	39	Na zbliżonym poziomie
		Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w warsztatach kształtujących umiejętności prospołeczne.	19	9	18	23	Wzrost
5. ORGANIZOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ							
	Organizowanie społeczności lokalnej	Liczba podmiotów podejmujących współpracę w organizowaniu społeczności lokalnej.	14	14	25	19	Na zbliżonym poziomie
		Liczba wydarzeń lokalnych.	5	5	5	1	Na tym samym poziomie
		Liczba wolontariuszy biorących udział w działaniach na rzecz organizowania społeczności lokalnej.	14	15	30	24	Wzrost

⁴ W 2020 r. w OIK nie były prowadzone grupy socjoterapeutyczne dla dzieci

Podsumowanie

Celem „Programu Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2017-2020” było ograniczenie zjawiska marginalizacji społecznej poprzez udostępnienie osobom i rodzinom potrzebującym pomocy instrumentów wspierających je w podejmowaniu wysiłków zmierzających do przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych. Program był nakierowany na:

1. Pomoc osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej.
2. Działania aktywizacyjne i reintegracyjne na rzecz osób i rodzin.
3. Wsparcie osób długotrwale lub ciężko chorych, niepełnosprawnych, osób starszych i samotnych.
4. Pomoc rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
5. Organizację środowiska lokalnego.

Na podstawie analizy danych (wskaźników określonych w Programie) można stwierdzić, że zaplanowane działania były realizowane na bieżąco oraz osiągnięto zakładane efekty:

1. Zaspokojenie potrzeb bytowych na niezbędnym poziomie i zapewnienie godnych warunków życia osobom i rodzinom, które wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości nie są w stanie samodzielnie pokonać trudnych sytuacji życiowych.

Na przestrzeni lat realizacji Programu (2017-2020) obserwuje się systematyczny spadek liczby osób/rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, w tym z dożywiania w ramach programu rządowego, a w mniejszym stopniu z poradnictwa specjalistycznego. Natomiast liczba osób i rodzin, którym świadczone pracę socjalną utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Sytuacja materialno-bytowa znacznej części osób i rodzin uległa poprawie, ale ciągle pewien odsetek mieszkańców Miasta Białystok nie radził sobie bez wsparcia środkami i działaniami pomocy społecznej. Nadal występuje duże zapotrzebowanie na uzyskanie wsparcia w zakresie rozwiązywania problemów życiowych.

2. Ograniczanie skali wykluczenia społecznego poprzez umożliwienie korzystania z aktywizacji społeczno-zawodowej w celu zwiększenia kompetencji niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Mieszkańcy Białegostoku mieli możliwość uczestnictwa w różnego rodzaju warsztatach oraz działaniach podnoszących kompetencje społeczno-zawodowe. W 2020 r. wiele działań w tym zakresie zostało ograniczonych z uwagi na ogłoszony stan epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Dlatego zanotowano spadek liczby osób objętych wsparciem w formie warsztatów, uczestniczących w CIS/KIS oraz w innych formach reintegracji. Natomiast na zbliżonym poziomie utrzymywała się liczba osób, które w wyniku pracy socjalnej uzyskały status osoby bezrobotnej bądź poszukującej pracy. Realizacja zadań nakierowanych na rozwinięcie i wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej w dalszym ciągu pozostaje jednym z głównych priorytetów pomocy społecznej.

3. Zmniejszenie skutków negatywnych zjawisk społecznych, zwłaszcza wśród osób bezdomnych, uzależnionych od alkoholu i mających trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Liczba osób bezdomnych, którym udzielano wsparcia w okresie minionych czterech lat, uległa zmniejszeniu, a liczba miejsc schronienia zabezpieczała występujące w tym zakresie potrzeby. Nastąpił spadek liczby osób i rodzin objętych pomocą społeczną z tytułu uzależnienia od alkoholu. Na zbliżonym poziomie pozostawała natomiast liczba osób objętych poradnictwem z zakresu uzależnienia świadczonego przez pracowników socjalnych, przy czym w 2020 r. - z uwagi na stan epidemii - zaobserwowano spadek wartości również tego wskaźnika. Liczba wniosków skierowanych do MKRPA o leczenie osoby uzależnionej, poza rokiem 2020, nie ulegała istotnym zmianom. Odnotowano spadek liczby realizowanych indywidualnych programów integracji cudzoziemców. Natomiast liczba cudzoziemców korzystających z pomocy społecznej pozostała na zbliżonym poziomie. Tendencja spadkowa wystąpiła także w odniesieniu do liczby osób, którym udzielono pomocy po opuszczeniu zakładu karnego. Zauważa się zmniejszenie liczby osób zagrożonych marginalizacją wskutek bezdomności, uzależnień czy innych czynników, objętych różnymi formami wsparcia, ale jednocześnie zgłaszane problemy były bardziej złożone i wymagały wieloaspektowych działań naprawczych.

4. Zapewnienie opieki i wsparcia osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym oraz poprawa ich jakości życia poprzez aktywizację społeczną i integrację.

W okresie 2017-2020 systematycznie wzrastała liczba osób korzystających ze wsparcia w formie usług opiekuńczych oraz objętych usługami asystenckimi i wolontariatem. Na zbliżonym poziomie utrzymywała się liczba osób skierowanych do środowiskowych domów samopomocy oraz korzystających z usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania i ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z chorobą Alzheimera. Podobna tendencja wystąpiła w odniesieniu do osób skierowanych do domów pomocy społecznej i uczestniczących w zajęciach zorganizowanych przez Kluby Seniora. Starzenie się społeczeństwa, brak bliskich osób mogących zapewnić niezbędną pomoc i opiekę w miejscu zamieszkania bądź niemożność zapewnienia opieki przez rodzinę, powodowało i będzie w dalszym ciągu skutkowało wzrostem zapotrzebowania na te formy pomocy.

5. Wyposażenie osób i rodzin wykazujących trudności w pokonywaniu problemów życiowych w praktyczne umiejętności niezbędne do ich rozwiązywania.

W latach realizacji Programu na zbliżonym poziomie utrzymywała się liczba osób uczestniczących w grupach socjoterapeutycznych OIK i w zajęciach zwiększających umiejętności opiekuńczo-wychowawcze niezbędne do prawidłowego funkcjonowania rodzin z dziećmi, a także liczba dzieci skierowanych przez pracowników socjalnych do placówek wsparcia dziennego oraz uczestniczących w warsztatach kształtujących umiejętności prospołeczne. W 2020 r. nastąpił spadek wartości ww. wskaźników, jednak wynikało to z ogłoszonego stanu epidemii i obowiązujących obostrzeń, a nie zmniejszonego zapotrzebowania na te formy wsparcia. Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych należy do kluczowych celów społecznego systemu wsparcia.

6. Pobudzenie społecznej aktywności osób, rodzin, grup i środowisk.

Liczba wydarzeń lokalnych i podmiotów podejmujących współpracę w organizowaniu społeczności lokalnej utrzymywała się na tym zbliżonym poziomie, z niewielkim spadkiem w 2020 r. (z uwagi na stan epidemii oraz obowiązujące obostrzenia dotyczące m.in. zakazu zgromadzeń czy konieczności zachowania dystansu społecznego). Zauważa się natomiast wzrost liczby wolontariuszy biorących udział w działaniach na rzecz aktywizacji osób, rodzin i grup społecznych zagrożonych marginalizacją. Organizowanie społeczności lokalnej w jej społecznym środowisku w celu aktywizacji i integracji nadal pozostaje ważnym zadaniem pracowników socjalnych.

7. Stworzenie odpowiednich warunków i możliwości dla wszechstronnej, skutecznej pomocy osobom i rodzinom dzięki współpracy instytucji oraz innych podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej.

W celu zapewnienia pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej MOPR współpracował z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Głównym polem współpracy była realizacja zadań związanych ze świadczeniem pomocy o charakterze niepieniężnym, np. w formie usług opiekuńczych dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, w rozwijaniu środowiskowych form wsparcia, w zapewnieniu schronienia i innych form pomocy osobom bezdomnym, a także we wspieraniu rodzin z dziećmi wykazujących problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz w aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Liczne podmioty prowadzące prężną działalność w sferze polityki społecznej, zwłaszcza organizacje pożytku publicznego działające w Białymstoku, stanowią nieodzowną bazę wspierającą działania MOPR w realizacji zadań pomocy społecznej.

Opracowanie „Programu Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2021-2024”

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej MOPR w Białymstoku opracował „Program Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2021-2024” (został on przyjęty uchwałą Rady Miasta Białystok z dnia 23 listopada 2020 r.). Program ten jest kontynuacją poprzedniego, przy czym przyjmując cele i działania na kolejny okres uwzględniono aktualną diagnozę sytuacji. Głównym celem programu jest zapewnienie efektywnego systemu wsparcia społecznego poprzez udostępnienie osobom i rodzinom potrzebującym pomocy instrumentów wspierających je w podejmowaniu wysiłków zmierzających do przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, a także życiowego usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem.

Cele szczegółowe „Programu Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2021-2024”:

- pomoc osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej,
- działania aktywizujące i reintegracyjne na rzecz osób i rodzin,
- wsparcie osób długotrwale lub ciężko chorych, niepełnosprawnych oraz osób starszych i samotnych,
- pomoc rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- organizowanie społeczności lokalnej.

XV. PRZEPISY PRAWNE

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku zadania realizował w oparciu o wymienione akty prawne:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Białegostoku na lata 2011-2020 przyjęta Uchwałą Nr XXI/199/11 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 grudnia 2011 r.,
2. Program Pomocy Społecznej Miasta Białegostoku na lata 2017-2020 przyjęty Uchwałą Nr XXIX/476/16 Rady Miasta Białystok z dnia 19 grudnia 2016 r.,
3. Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2020 przyjęty Uchwałą Nr XLIX/751/18 Rady Miasta Białystok z dnia 23 kwietnia 2018 r.,
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.),
5. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218),
7. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
8. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808, z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133, z późn. zm.),
10. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2020 poz. 833, z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426),
12. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398, z późn. zm.),
13. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297),
14. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685),
15. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z późn. zm.),
16. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, z późn. zm.),
17. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427),
18. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, z późn. zm.),
19. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2019 r. poz. 1598),
20. Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz.U. z 2019 r. poz. 1472),
21. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz.1327),
22. Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz.1842, z późn. zm.),
23. Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M. P. z 2018 r. poz. 1007),
24. inne ustawy i przepisy wykonawcze.